

ÎNCHEIERE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la suspendarea executării deciziei instanței de apel,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2020, SRL „Avia Invest” a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Agenției Proprietății Publice, solicitând anularea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, prin care Agenția Proprietății Publice a rezoluționat contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Aeroportului Internațional Chișinău și a terenului aferent nr.4/03 din 30 august 2013 încheiat cu SRL „Avia Invest”, cu restituirea de către SRL „Avia Invest” a tuturor activelor ce au făcut obiectul concesiunii și îmbunătățirile care nu pot fi separate de obiectul concesiunii fără a-i cauza prejudicii, care au fost aduse de către concesionar acestui obiect, precum și construcțiilor executate pe terenurile concesionate și cele achiziționate fără consimțământul concedentului precum și a terenului aferent, în termen de 180 de zile prevăzut la art.24 din contract, precum și anularea deciziei nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020 de respingere a cererii prealabile. Concomitent, reclamanta, în temeiul art.214 alin.(1) din Codul administrativ, a solicitat suspendarea executării Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice (f.d.2, vol.I).

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (menținută prin decizia din 07 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău) a fost admisă cererea SRL „Avia Invest” și suspendată executarea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești (f.d.58-67, 130-141, vol.III).

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de SRL „Avia Invest”. Au fost menținute măsurile de asigurare aplicate prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă, după ce se anulează (f.d.105).

La 18 martie 2022, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, a depus apel la Curtea de Apel Chișinău împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 07 iulie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat (f.d.108, 148-158, vol. IV).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.43, vol. V).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.89, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.111, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.115-118, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd, OAO „Khabarovsky Airport”, Comisia de Monitorizare a Concesiunii și SA „Garanție” (f.d.183,187, 190, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.1, vol. VI).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a mai depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.35, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.103, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.108, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd și OAO „Khabarovsky Airport” (f.d.111, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii (f.d.115, vol.VI).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” (f.d.129, vol. V).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.190, vol. VI).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți ООО „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție” (f.d.33, vol. VII).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.37, vol. VII).

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri și menținută hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 21 decembrie 2022 și 22 decembrie 2022, SRL „Avia Invest”, prin intermediul reprezentanților săi împuterniciți, Irina Doncenco, în baza procurii nr.12/277 din 07 aprilie 2022 și avocatul Lunga Dmitri, în baza mandatului seria nr.0474265 din 21 decembrie 2022, a depus recurs inițial (nemotivat) împotriva deciziei instanței de apel (f.d.107-108, 112-116, vol. VII).

La 10 februarie 2023, SRL „Avia Invest”, prin intermediul avocatului Lunga Dmitri și reprezentantului împuternicit Alexandru Calin, în baza procurii nr.12/49 din 19 ianuarie 2023, a prezentat motivarea recursului, solicitând anularea încheierilor Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel și privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea încheierilor din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale și declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, precum și prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii, anularea încheierilor din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți ООО „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție”, precum și prin care a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii în sensul formulat (f.d.2-33, vol. VIII).

La 27 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Agenției Proprietății Publice copia recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea și avizul poștal de recepție anexate la actele cauzei (f.d.211-212, vol.8).

La 05 mai 2023, Agenția Proprietății Publice a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu menținerea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 19 decembrie 2023, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri a depus cerere repetată cu privire la suspendarea executării deciziei instanței de apel.

În susținerea acesteia, recurenta a invocat că, procesul de judecată în instanța de apel a fost grav viciat, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil, iar produsul defectuos – decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care va fi pusă în executare, va afecta într-o manieră ireversibilă soarta SRL „Avia Invest” prin generarea insolabilității ultimei, precum și afectarea unui număr impunător de persoane cu care a contractat, inclusiv personalul auxiliar. Executarea deciziei instanței de apel va conduce la realizarea procesului de rezoluțiune, care fiind ireversibil nu va putea fi supus întoarcerii. Implementarea deciziei instanței de apel va avea repercusiuni nefaste atât pentru SRL „Avia Invest”, cât și pentru contractanții căi care au încheiat acte juridice valabile și sub imperiul unei bune-credințe. Suspendarea executării deciziei instanței de apel poartă un caracter provizoriu, temporar, adică până la examinarea recursului.

În contextul enunțat, SRL „Avia Invest” a solicitat suspendarea executării deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău până la soluționarea recursului său.

Studiind cererea privind suspendarea executării deciziei instanței de apel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din următoarele motive.

Conform art.251 alin.(2) din Codul administrativ, deciziile instanțelor de apel sunt executorii de la emiterea lor.

Prin cererea depusă, recurenta SRL „Avia Invest” solicită drept măsură de asigurare a acțiunii, până la soluționarea în fond a recursului său, suspendarea executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2022, invocând faptul precum că, prin decizia recurată, care va fi pusă în executare, va fi afectată într-o manieră ireversibilă soarta SRL „Avia Invest” prin generarea insolabilității ultimei și afectarea unui număr impunător de persoane cu care a contractat, inclusiv personalul auxiliar. Executarea deciziei instanței de apel va conduce la realizarea procesului de rezoluțiune, care fiind ireversibil nu va putea fi supus întoarcerii. Implementarea deciziei instanței de apel va avea repercusiuni nefaste atât pentru SRL „Avia Invest”, cât și pentru contractanții căi care au încheiat acte juridice valabile și sub imperiul unei bune-credințe.

La acest capitol, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, legiuitorul în Cartea a treia, la Capitolului VI – *Executarea hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare*, în special la art.251 alin.(2) din Codul administrativ, nu a prevăzut dreptul părților de a exercita dreptul de a solicita suspendarea executării deciziilor instanței de apel, care prin efectul legii, sunt executorii de la data emiterii lor.

În contextul circumstanțelor enunțate, coroborate la norma de drept precitată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea SRL „Avia Invest” privind suspendarea executării deciziei instanței de apel urmează a fi

respinsă, în situația în care cererea este neargumentată, iar anterior prin încheierea din 30 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție, din aceleași motive, a fost respinsă cererea SRL „Avia Invest” privind suspendarea executării deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

La caz, circumstanțele cererii de suspendare a executării actului judecătoresc contestat nu s-au schimbat, rămânând același.

Or, suspendarea executării unei hotărâri judecătorești poate fi acordată de instanța judecătorească, sesizată cu soluționarea unei căi de atac, numai în cazul dacă legea o permite, cu respectarea tuturor condițiilor prevăzute în acest sens. Lipsirea hotărârii judecătorești definitive de un efect esențial – executorialitatea, se poate concepe numai în cazul în care legea expres reglementează această posibilitate, creând temeiul juridic în baza căruia o astfel de cerere poate fi formulată.

Din considerentele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind suspendarea executării deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, până la soluționarea recursului SRL „Avia Invest”.

În conformitate cu art.230, 251 alin.(2) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la suspendarea executării deciziei instanței de apel.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă

ÎNCHEIERE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând solicitarea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la emiterea de către Plenul Curții Supreme de Justiției a unui aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

c o n s t a t ă:

La 22 septembrie 2020, SRL „Avia Invest” a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Agenției Proprietății Publice, solicitând anularea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, prin care Agenția Proprietății Publice a rezoluționat contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Aeroportului Internațional Chișinău și a terenului aferent nr.4/03 din 30 august 2013 încheiat cu SRL „Avia Invest”, cu restituirea de către SRL „Avia Invest” a tuturor activelor ce au făcut obiectul concesiunii și îmbunătățirile care nu pot fi separate de obiectul concesiunii fără a-i cauza prejudicii, care au fost aduse de către concesionar acestui obiect, precum și construcțiilor executate pe terenurile concesionate și cele achiziționate fără consimțământul concedentului precum și a terenului aferent, în termen de 180 de zile prevăzut la art.24 din contract, precum și anularea deciziei nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020 de respingere a cererii prealabile. Concomitent, reclamanta, în temeiul art.214 alin.(1) din Codul administrativ, a solicitat suspendarea executării Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice (f.d.2, vol.I).

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (menținută prin decizia din 07 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău) a fost admisă cererea SRL „Avia Invest” și suspendată executarea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești (f.d.58-67, 130-141, vol.III).

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de SRL „Avia Invest”. Au fost menținute măsurile de asigurare aplicate prin încheierea din 15 octombrie 2020 a

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă, după ce se anulează (f.d.105).

La 18 martie 2022, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, a depus apel la Curtea de Apel Chișinău împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 07 iulie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat (f.d.108, 148-158, vol. IV).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.43, vol. V).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.89, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.111, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.115-118, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd, OAO „Khabarovsky Airport”, Comisia de Monitorizare a Concesiunii și SA „Garanție” (f.d.183,187, 190, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.1, vol. VI).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a mai depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.35, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.103, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.108, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd și OAO „Khabarovsky Airport” (f.d.111, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii (f.d.115, vol. VI).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” (f.d.129, vol. V).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.190, vol. VI).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți ООО „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție” (f.d.33, vol. VII).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.37, vol. VII).

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri și menținută hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 21 decembrie 2022 și 22 decembrie 2022, SRL „Avia Invest”, prin intermediul reprezentanților săi împuterniciți, Irina Doncenco, în baza procurii nr.12/277 din 07 aprilie 2022 și avocatul Lunga Dmitri, în baza mandatului seria nr.0474265 din 21 decembrie 2022, a depus recurs inițial (nemotivat) împotriva deciziei instanței de apel (f.d.107-108, 112-116, vol. VII).

La 10 februarie 2023, SRL „Avia Invest”, prin intermediul avocatului Lunga Dmitri și reprezentantului împuternicit Alexandru Calin, în baza procurii nr.12/49 din 19 ianuarie 2023, a prezentat motivarea recursului, solicitând anularea încheierilor Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel și privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea încheierilor din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale și declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, precum și prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii, anularea încheierilor din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți ООО „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție”, precum și prin care a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii în sensul formulat (f.d.2-33, vol. VIII).

La 27 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Agenției Proprietății Publice copia recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea și avizul poștal de recepție anexate la actele cauzei (f.d.211-212, vol.8).

La 05 mai 2023, Agenția Proprietății Publice a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu menținerea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 19 decembrie 2023, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, în temeiul art.12² din Codul de procedură civilă, a depus o solicitare la Curtea Supremă de Justiție, prin care solicită Plenului Curții Supreme de Justiție emiterea unui aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a prevederilor art.8 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr.64 din 30 martie 2023 și ale alin.(5) al art.12² din Codul de procedură civilă, după cu urmează: dacă poate fi examinată cererea de recurs în continuare și pronunțată decizie până la obținerea avizului consultativ solicitat din partea Curții Europene a Drepturilor Omului și/sau a Plenului Curții Supreme de Justiție sau examinarea cauzei se suspendă.

În susținerea solicitării SRL „Avia Invest” a invocat că potrivit art.440-444 din Codul de procedură civilă – admisibilitatea recursului, ca și recursul, se examinează în lipsa părților și explicarea acestora. Respectiv, la caz, etapa pledoariilor lipsește, ca și continuitatea ședinței de judecată.

Prin urmare, legea procesual-civilă nu prevede pledoariile în procedura de recurs și procedura de admisibilitate a recursului, iar prin prisma art.6 și art.13 din CEDO urmează să dispună de un drept efectiv la recurs.

Studiind solicitarea cu privire la emiterea de către Plenul Curții Supreme de Justiției a unui aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

Conform art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.12² alin.(1)-(5) din Codul de procedură civilă, dacă în procesul judecării cauzei într-o instanță de judecată se atestă dificultăți la aplicarea corectă a normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată solicită Plenului Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea participanților la proces, să emită un aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii. Avizul consultativ se publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Solicitarea avizului consultativ trebuie să se refere la dificultăți de aplicare corectă a normei de drept susceptibile de interpretări diferite. Solicitarea avizului consultativ nu va conține formularea unei simple întrebări cu privire la aplicarea unui text de lege. Obiectul solicitării îl constituie o veritabilă problemă de drept dacă întrunește următoarele condiții: a) solicitarea este formulată în legătură cu existența unei cauze aflate în curs de examinare în instanța de judecată; b) lămurirea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea în fond a cauzei în care a fost ridicată; c) problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nu a fost soluționată printr-un aviz consultativ anterior. În cazul în care instanța de judecată respinge demersul participanților la proces privind solicitarea unui aviz consultativ din partea Plenului Curții Supreme de Justiție, aceasta va emite o încheiere nesusceptibilă de recurs. În cazul în care decide respingerea solicitării, Plenul Curții Supreme de Justiție emite o încheiere motivată care nu se supune niciunei căi de atac și care se

publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție nu mai este obligatoriu pentru Curte în cazul în care ulterior se modifică legea sau se schimbă modul de punere în aplicare a acesteia. Solicitarea avizului consultativ se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Plenului Curții Supreme de Justiție asupra solicitării de emiteri a avizului consultativ se amână pledoariile.

Analizând solicitarea SRL „Avia Invest”, raportată la prevederile normei de drept precitate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta este neîntemeiată, deoarece temeiurile solicitării la care se face referire recurenta, nu se încadrează în prevederile art.12² din Codul de procedură civilă.

Or, obiectul solicitării emiterii avizului consultativ și anume, cu privire la modul de punere în aplicare a prevederilor art.8 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr.64 din 30 martie 2023 și ale alin.(5) al art.12² din Codul de procedură civilă, nu constituie o veritabilă problemă de drept, precum și nu întrunește cumulativ condițiile strict obligatorii prevăzute la art.12² alin.(1²) din Codul de procedură civilă, întrucât lămurirea problemei de drept nu este determinantă pentru soluționarea în fond a cauzei în care a fost ridicată, precum și nu se atestă dificultăți la interpretarea și aplicarea corectă a normelor de drept material sau procedural în speța dedusă judecătii.

Din considerentele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că la caz nu se atestă necesitatea de a sesiza Plenul Curții Supreme de Justiție în vederea emiterii unui aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii, iar acest fapt impune respingerea solicitării SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri.

În conformitate cu art.195, art.230 din Codul administrativ, în coroborare cu art.12² din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge solicitarea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la emiteri de către Plenul Curții Supreme de Justiției a unui aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă

Î N C H E I E R E

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând demersul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire formularea de către Plenul Curții Supreme de Justiție a unei solicitări Curții Europene a Drepturilor Omului privind emiterea unui aviz consultativ în chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților prevăzute în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în protocoalele acesteia în legătură cu cauza aflată în examinare,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2020, SRL „Avia Invest” a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Agenției Proprietății Publice, solicitând anularea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, prin care Agenția Proprietății Publice a rezoluționat contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Aeroportului Internațional Chișinău și a terenului aferent nr.4/03 din 30 august 2013 încheiat cu SRL „Avia Invest”, cu restituirea de către SRL „Avia Invest” a tuturor activelor ce au făcut obiectul concesiunii și îmbunătățirile care nu pot fi separate de obiectul concesiunii fără a-i cauza prejudicii, care au fost aduse de către concesionar acestui obiect, precum și construcțiilor executate pe terenurile concesionate și cele achiziționate fără consimțământul concedentului precum și a terenului aferent, în termen de 180 de zile prevăzut la art.24 din contract, precum și anularea deciziei nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020 de respingere a cererii prealabile. Concomitent, reclamanta, în temeiul art.214 alin.(1) din Codul administrativ, a solicitat suspendarea executării Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice (f.d.2, vol.I).

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (menținută prin decizia din 07 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău) a fost admisă cererea SRL „Avia Invest” și suspendată executarea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești (f.d.58-67, 130-141, vol.III).

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de SRL „Avia Invest”. Au fost menținute măsurile de asigurare aplicate prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă, după ce se anulează (f.d.105).

La 18 martie 2022, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, a depus apel la Curtea de Apel Chișinău împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 07 iulie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat (f.d.108, 148-158, vol. IV).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.43, vol. V).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.89, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.111, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.115-118, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd, OAO „Khabarovsky Airport”, Comisia de Monitorizare a Concesiunii și SA „Garanție” (f.d.183,187, 190, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.1, vol. VI).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a mai depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.35, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.103, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.108, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd și OAO „Khabarovsky Airport” (f.d.111, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii (f.d.115, vol.VI).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” (f.d.129, vol. V).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.190, vol. VI).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție” (f.d.33, vol. VII).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.37, vol. VII).

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri și menținută hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 21 decembrie 2022 și 22 decembrie 2022, SRL „Avia Invest”, prin intermediul reprezentanților săi împuterniciți, Irina Doncenco, în baza procurii nr.12/277 din 07 aprilie 2022 și avocatul Lunga Dmitri, în baza mandatului seria nr.0474265 din 21 decembrie 2022, a depus recurs inițial (nemotivat) împotriva deciziei instanței de apel (f.d.107-108, 112-116, vol. VII).

La 10 februarie 2023, SRL „Avia Invest”, prin intermediul avocatului Lunga Dmitri și reprezentantului împuternicit Alexandru Calin, în baza procurii nr.12/49 din 19 ianuarie 2023, a prezentat motivarea recursului, solicitând anularea încheierilor Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel și privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea încheierilor din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale și declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, precum și prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii, anularea încheierilor din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție”, precum și prin care a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii în sensul formulat (f.d.2-33, vol. VIII).

La 27 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Agenției Proprietății Publice copia recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea și avizul poștal de recepție anexate la actele cauzei (f.d.211-212, vol.8).

La 05 mai 2023, Agenția Proprietății Publice a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu menținerea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

La 19 decembrie 2023, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, a depus demers, prin care a solicitat, formularea de către Plenul Curții Supreme de Justiție a unei solicitări Curții Europene a Drepturilor Omului privind emiterea unui aviz consultativ în chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților prevăzute în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în protocoalele acesteia în legătură cu cauza aflată în examinare, în sensul încălcării drepturilor investitorului la speranța recuperării investițiilor ce reprezintă în sine „un bun” și dreptul la un proces echitabil.

În susținerea acesteia a invocat că, are motive rezonabile să considere că în prezenta cauză desființarea contractului de concesiune a fost efectuată cu rea-credință, reieșind din interesele politice populiste ale conducătorilor de vârf ai Republicii Moldova, care de mai multe ori, în public, au declarat, necesitatea restituirii statului Aeroportul Internațional Chișinău.

Nerecunoașterea garanției de bună execuție constituită de către concesionar este un act deliberat din partea concedentului, fiind un act abuziv și neîntemeiat, un pretext pentru declararea rezoluțiunii, fiind făcută nu în scop de apărare contra lezării intereselor sale prin faptul că concesionarul nu și-a executat obligațiile, ci pentru simplu fapt că șeful statului astfel a ordonat acest lucru. Declararea rezoluțiunii la 08 iulie 2020 (cu neglijarea termenului de preavizare indicat la art.23 alin.(2) din Legea cu privire la parteneriatul public-privat nr.179/2008), reprezintă despre străduința factorilor de decizia a concedentului de a executa comanda șefului statului, pentru ca ultimul să folosească rezilierea contractului de concesiune în interes politic înainte de campania electorală prezidențială, fapt ce a fost realizat.

În viziunea SRL „Avia Invest” declarațiile persoanelor de vârf ale Republicii Moldova atestă intențiile lor de a o priva de drepturile sale legitime pentru desființarea contractului de concesiune. Odată cu încheierea contractului de concesiune, statul pentru o perioadă de 49 de ani, i s-a concesionat drepturile de posesie și folosință asupra obiectului concesiunii și a bunurilor accesorii acestuia, investind în acesta cu drepturile sale patrimoniale corespunzătoare. Respectiv, avea așteptări legitime că statul va respecta drepturile sale asupra bunurilor concesionate, fapt ce dus la investiții de peste 90 de milioane de Euro în obiectul concesionat. În litigiu, statul i-a încălcat dreptul său de proprietate garantat de art.1 al Protocolului nr.1 la CEDO, deoarece ingerința statului în acest drept nu îndeplinește cerințele de legalitate și proporționalitate, respectiv este incompatibil cu rigorile prevăzute de art.1 al Protocolului nr.1 la CEDO, fiind una disproporțională.

În scopul evitării sancționării Republicii Moldova printr-o eventuală hotărâre a CEDO, precum și întru neadmiterea abaterilor grave a normelor de drept procesuale și materiale, respectarea exactă a normelor Convenției, SRL „Avia Invest” a solicitat

în temeiul art.8 alin.(4) lit.i) și alin.(5) din Legea nr.64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, formularea de către Plenul Curții Supreme de Justiție a unei solicitări Curții Europene a Drepturilor Omului privind emiterea unui aviz consultativ în chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților prevăzute în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în protocoalele acesteia în legătură cu cauza aflată în examinare, în sensul încălcării drepturilor investitorului la speranța recuperării investițiilor ce reprezintă în sine „un bun” și dreptul la un proces echitabil.

Studiind demersul cu privire formularea de către Plenul Curții Supreme de Justiție a unei solicitări Curții Europene a Drepturilor Omului privind emiterea unui aviz consultativ în chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților prevăzute în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în protocoalele acesteia în legătură cu cauza aflată în examinare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi respins, din motivele ce succed.

Potrivit art.2 din Legea nr. 100 din 27 aprilie 2023 privind ratificarea Protocolului nr.16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu ocazia depunerii instrumentului de ratificare, în conformitate cu articolul 10 din protocolul menționat, Republica Moldova declară că, pentru realizarea prevederilor paragrafului 1 al articolului 1 din protocol, se desemnează următoarele instanțe naționale: Curtea Constituțională și Curtea Supremă de Justiție.

Conform paragrafului 1 al articolului 1 din Protocolul nr.16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanțele supreme din înaltele Părți Contractante, astfel cum sunt desemnate în conformitate cu articolul 10, pot adresa Curții cereri de aviz consultativ privind chestiuni de principiu referitoare la interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților definite în Convenție sau în protocoalele la aceasta.

Totodată, conform art.8 alin.(4) din Legea nr.64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, Plenul Curții Supreme de Justiție are următoarele atribuții: i) solicită, *la necesitate*, Curții Europene a Drepturilor Omului emiterea unui aviz consultativ în chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților prevăzute în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în protocoalele acesteia.

Potrivit alin.(5) al art.8 din Legea nr.64/2023, Plenul Curții Supreme de Justiție adoptă hotărârea privind solicitarea emiterii unui aviz consultativ în cazul prevăzut la alin.(4) lit.i), *la propunerea completului de judecată*, doar în legătură cu o cauză aflată în examinare, la orice etapă a judecării acesteia.

Analizând demersul înaintat de recurenta SRL „Avia Invest”, raportată la prevederile legale precitate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este neîntemeiat, deoarece solicitarea emiterii unui aviz consultativ în cazul prevăzut la alin.(4) lit.i) din Legea nr.64/2023, poate avea loc strict la necesitatea și doar la propunerea completului de judecată în legătură cu o cauză aflată în examinarea sa ce ține de chestiunile de principiu privind interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților prevăzute în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în protocoalele acesteia, și nicidecum a participanților la proces.

Din considerentele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge demersul SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri.

În conformitate cu art.230 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge demersul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire formularea de către Plenul Curții Supreme de Justiție a unei solicitări Curții Europene a Drepturilor Omului privind emiterea unui aviz consultativ în chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților prevăzute în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în protocoalele acesteia în legătură cu cauza aflată în examinare.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă

ÎNCHEIERE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire examinarea recursului în ședință publică, cu participarea părților,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2020, SRL „Avia Invest” a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Agenției Proprietății Publice, solicitând anularea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, prin care Agenția Proprietății Publice a rezoluționat contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Aeroportului Internațional Chișinău și a terenului aferent nr.4/03 din 30 august 2013 încheiat cu SRL „Avia Invest”, cu restituirea de către SRL „Avia Invest” a tuturor activelor ce au făcut obiectul concesiunii și îmbunătățirile care nu pot fi separate de obiectul concesiunii fără a-i cauza prejudicii, care au fost aduse de către concesionar acestui obiect, precum și construcțiilor executate pe terenurile concesionate și cele achiziționate fără consimțământul concedentului precum și a terenului aferent, în termen de 180 de zile prevăzut la art.24 din contract, precum și anularea deciziei nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020 de respingere a cererii prealabile. Concomitent, reclamanta, în temeiul art.214 alin.(1) din Codul administrativ, a solicitat suspendarea executării Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice (f.d.2, vol.I).

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (menținută prin decizia din 07 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău) a fost admisă cererea SRL „Avia Invest” și suspendată executarea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești (f.d.58-67, 130-141, vol.III).

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de SRL „Avia Invest”. Au fost menținute măsurile de asigurare aplicate prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă, după ce se anulează (f.d.105).

La 18 martie 2022, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, a depus apel la Curtea de Apel Chișinău împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 07 iulie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat (f.d.108, 148-158, vol. IV).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.43, vol. V).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.89, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.111, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.115-118, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd, OAO „Khabarovsky Airport”, Comisia de Monitorizare a Concesiunii și SA „Garanție” (f.d.183,187, 190, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.1, vol. VI).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a mai depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.35, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.103, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.108, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd și OAO „Khabarovsky Airport” (f.d.111, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii (f.d.115, vol.VI).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” (f.d.129, vol. V).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.190, vol. VI).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți ООО „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție” (f.d.33, vol. VII).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.37, vol. VII).

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri și menținută hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 21 decembrie 2022 și 22 decembrie 2022, SRL „Avia Invest”, prin intermediul reprezentanților săi împuterniciți, Irina Doncenco, în baza procurii nr.12/277 din 07 aprilie 2022 și avocatul Lunga Dmitri, în baza mandatului seria nr.0474265 din 21 decembrie 2022, a depus recurs inițial (nemotivat) împotriva deciziei instanței de apel (f.d.107-108, 112-116, vol. VII).

La 10 februarie 2023, SRL „Avia Invest”, prin intermediul avocatului Lunga Dmitri și reprezentantului împuternicit Alexandru Calin, în baza procurii nr.12/49 din 19 ianuarie 2023, a prezentat motivarea recursului, solicitând anularea încheierilor Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel și privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea încheierilor din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale și declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, precum și prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii, anularea încheierilor din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți ООО „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție”, precum și prin care a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii în sensul formulat (f.d.2-33, vol. VIII).

La 27 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Agenției Proprietății Publice copia recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea și avizul poștal de recepție anexate la actele cauzei (f.d.211-212, vol.8).

La 05 mai 2023, Agenția Proprietății Publice a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu menținerea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 19 decembrie 2023, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, a depus cerere cu privire examinarea recursului cu participarea părților în cadrul unei ședințe deschise în incinta Curții Supreme de Justiție, având în vedere că decizia contestată a fost emisă cu aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

Studiind cererea privind examinarea recursului în ședință publică cu invitarea participanților la proces, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

Conform art.194 alin.(2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează *din oficiu* în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Totodată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III a „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art.195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Or, legea procesual-civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă.

În conjunctura enunțată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

Ține de menționat că, SRL „Avia Invest” a depus recursul inițial împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău la data de 21 decembrie 2022, iar cel motivat la 10 februarie 2023, în baza temeiurilor legale existente până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), și anume pe prevederile art.244, 245, 248 alin.(1) lit.c) din Codul administrativ și art.429-432 din Codul de procedură civilă.

Potrivit art.247 din Codul administrativ, recursul considerat admisibil se examinează *fără înștiințarea și audierea participanților la proces*, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.245¹ alin.(1) lit.b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

Analizând cererea cu privire la examinarea în ședință publică a recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, or, reieșind din prevederile art.194 și art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează admisibilitatea recursului din oficiu, în procedură scrisă, fără înștiințarea și audierea participanților la proces.

Conform art.230 și art.247 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la examinarea recursului în ședință publică, cu participarea părților.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă

Î N C H E I E R E

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la suspendarea procesului în ordine de recurs,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2020, SRL „Avia Invest” a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Agenției Proprietății Publice, solicitând anularea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, prin care Agenția Proprietății Publice a rezoluționat contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Aeroportului Internațional Chișinău și a terenului aferent nr.4/03 din 30 august 2013 încheiat cu SRL „Avia Invest”, cu restituirea de către SRL „Avia Invest” a tuturor activelor ce au făcut obiectul concesiunii și îmbunătățirile care nu pot fi separate de obiectul concesiunii fără a-i cauza prejudicii, care au fost aduse de către concesionar acestui obiect, precum și construcțiilor executate pe terenurile concesionate și cele achiziționate fără consimțământul concedentului precum și a terenului aferent, în termen de 180 de zile prevăzut la art.24 din contract, precum și anularea deciziei nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020 de respingere a cererii prealabile. Concomitent, reclamanta, în temeiul art.214 alin.(1) din Codul administrativ, a solicitat suspendarea executării Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice (f.d.2, vol.I).

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (menținută prin decizia din 07 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău) a fost admisă cererea SRL „Avia Invest” și suspendată executarea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești (f.d.58-67, 130-141, vol.III).

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de SRL „Avia Invest”. Au fost menținute măsurile de asigurare aplicate prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă, după ce se anulează (f.d.105).

La 18 martie 2022, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, a depus apel la Curtea de Apel Chișinău împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 07 iulie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat (f.d.108, 148-158, vol. IV).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.43, vol. V).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.89, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.111, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.115-118, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd, OAO „Khabarovsky Airport”, Comisia de Monitorizare a Concesiunii și SA „Garanție” (f.d.183,187, 190, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.1, vol. VI).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a mai depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.35, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.103, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.108, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd și OAO „Khabarovsky Airport” (f.d.111, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii (f.d.115, vol.VI).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” (f.d.129, vol. V).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.190, vol. VI).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți ООО „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție” (f.d.33, vol. VII).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.37, vol. VII).

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri și menținută hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 21 decembrie 2022 și 22 decembrie 2022, SRL „Avia Invest”, prin intermediul reprezentanților săi împuterniciți, Irina Doncenco, în baza procurii nr.12/277 din 07 aprilie 2022 și avocatul Lunga Dmitri, în baza mandatului seria nr.0474265 din 21 decembrie 2022, a depus recurs inițial (nemotivat) împotriva deciziei instanței de apel (f.d.107-108, 112-116, vol. VII).

La 10 februarie 2023, SRL „Avia Invest”, prin intermediul avocatului Lunga Dmitri și reprezentantului împuternicit Alexandru Calin, în baza procurii nr.12/49 din 19 ianuarie 2023, a prezentat motivarea recursului, solicitând anularea încheierilor Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel și privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea încheierilor din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale și declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, precum și prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii, anularea încheierilor din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți ООО „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție”, precum și prin care a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii în sensul formulat (f.d.2-33, vol. VIII).

La 27 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Agenției Proprietății Publice copia recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea și avizul poștal de recepție anexate la actele cauzei (f.d.211-212, vol.8).

La 05 mai 2023, Agenția Proprietății Publice a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu menținerea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, pe care le consideră legale și întemeiate, pronunțate cu cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

La 13 decembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri a depus cerere, solicitând în temeiul art.261 lit.h) și art.262 din Codul de procedură civilă, suspendarea procesului în ordine de recurs, intentat la cererea de recurs depusă de SRL „Avia Invest” împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile.

În susținerea cererii de suspendare a procesului, reprezentantul recurenteii a invocat că, obiect de examinare al prezentei acțiuni este anularea Notificării de rezoluțiune a Agenției Proprietății Publice nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 și a deciziei de respingere a cererii prealabile – scrisoarea Agenției Proprietății Publice nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020.

Din conținutul notificării APP nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 se desprinde motivul rezoluțiunii și anume, neexecutarea unei obligații contractuale – neonorarea obligației prevăzute de art.19.2 din contractul de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013 de prezentare a garanției de bună execuție în valoare de 1000000 (un milion) de Euro, cu termen de valabilitate de 3 ani.

Datorită, în special, a rezoluțiunii din 23 aprilie 2020 de către CA „Garanție” SA, a contractului de asigurare a răspunderii neexecutării obligațiilor contractuale din 16 aprilie 2020, beneficiarul căruia este Agenția Proprietății Publice, la 12 iunie 2020, a înaintat acțiune în judecată împotriva CA „Garanție” SA privind constatarea caracterului neîntemeiat a declarației de rezoluțiune din 23 aprilie 2020 a contractului nr.RCG/20-014 din 16 aprilie 2020, cu obligarea executării întocmai a acestuia.

Prin încheierea nr.2c-1567/2020 din 23 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecător Constantin Roșca) a fost admisă parțial cererea cu privire la asigurarea acțiunii și s-a dispus menținerea acțiunii contractului nr. RCG/20-014 din 16 aprilie 2020, până la etapa în care hotărârea judecătorească va devine definitivă.

În cadrul cauzei nominalizate, la 18 ianuarie 2021 Agenția Proprietății Publice s-a adresat cu cerere privind admiterea în proces în calitate de intervenient principal și constatarea nulității absolute a contractului nr. RCG-20-014 din 16 aprilie 2020 semnat între SRL „Avia Invest” și CA „Garanție” SA în scopul executării obligațiilor ce derivă din contractul de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, și anume, art.19.2 din contract de prezentare a garanției de bună execuție în valoare de 1000000 (un milion) de Euro, cu termen de valabilitate de 3 ani.

Drept temei pentru nulitatea contractului nr.RCG/20-014 din 16 aprilie 2020, Agenția Proprietății Publice a invocat precum că, conform Hotărârii Comisie Naționale a Pieței Financiare nr.28/3 din 23 iunie 2020, SA „Garanție”, la semnarea contractului nr.RCG/20-014 din 16 aprilie 2020, nu a respectat limitele claselor de asigurări pentru care a obținut licența de activitate, iar drept consecință a fost

sanționată cu avertisment. Cauza respectivă până în prezent de află pe rolul instanței de apel.

La rândul său, la 25 aprilie 2021, SA „Garanție” s-a adresat cu acțiune în instanța de contencios administrativ împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile, și anume, Hotărârea CNPF nr.28/3 din 23 iunie 2020 cu privire la rezultatele analizei din oficiu și sancționare și Hotărârea nr.16/9 din 16 martie 2021 privind respingerea cererii prealabile. Cauza dată se află pe rolul Curții de Apel Chișinău, fixată spre examinare pentru data de 24 ianuarie 2024, ora 14:30.

SRL „Avia Invest” consideră că, având în vedere faptul că, unicul motiv al Notificării APP nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 constă în neexecutarea unei obligații contractuale și anume, neonorarea obligației contractuale prevăzute la art.19.2 din contractul de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, de prezentare a garanției de bună execuție în valoare de 1000000 (un milion) de Euro, cu termen de valabilitate de 30 ani, care în realitate în opinia recurenteii a fost executat prin semnarea contractului nr. RCG/20-014 din 16 aprilie 2020 între SRL „Avia Invest” și CA „Garanție” SA, valabilitatea căruia a fost contestată de Agenția Proprietății Publice în baza Hotărârii CNFP nr.28/3 din 23 iunie 2020, contestată ulterior în contencios administrativ de către CA „Garanție” SA, ca și faptul contestării din partea SRL „Avia Invest” a declarației de rezoluțiune din 23 aprilie 2020 a contractului nr. RCG/20-014 din 16 aprilie 2020, cu obligarea executării întocmai a acestuia – face imposibilă continuarea examinării cauzei privind anularea actului administrativ individual defavorabil – Notificarea de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 a APP, precum și a deciziei de soluționare a cererii prealabile – scrisoarea APP nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020, până la etapa în care hotărârile judecătorești, pe cauzele nr.2c-1567/2020 și nr.3-1109/2021, vor deveni definitive.

În contextul enunțat, cu trimitere la prevederile art.261 lit.h) și art.262 din Codul de procedură civilă, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri a solicitat emiterea unei încheieri de suspendare a examinării cererii sale de recurs depuse împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, emise în cauza respectivă, până la data rămânerii irevocabile a hotărârilor judecătorești emise în cauzele conexe nr.2c-1567/2020 (la acțiunea SRL „Avia Invest” împotriva CA „Garanție” SA cu privire la constatarea caracterului neîntemeiat al declarației de rezoluțiune din 23 aprilie 2020 a contractului nr. RCG/20-014 din 16 aprilie 2020, cu obligarea executării întocmai a acestuia, și la acțiunea reconvențională a APP cu privire la constatarea nulității absolute a contractului nr. RCG/20-014 din 16 aprilie 2020) și în cauza nr.3-1109/201 (la acțiunea CA „Garanție” SA împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la anularea Hotărârii nr.28/3 din 23 iunie și a Hotărârii nr.16/9 din 16 martie 2021).

Studiind cererea privind suspendarea procesului în ordine de recurs, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din următoarele motive.

Conform art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Totodată, în conformitate cu art.261 din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care: a) pârâțul sau reclamantul se află într-o unitate activă a Forțelor Armate sau a altor trupe și formațiuni militare ale Republicii Moldova; b) partea în proces sau intervenientul principal se află într-o instituție curativ-profilactică, situație adeverită de instituția respectivă; c) pârâțul este căutat; d) a dispus efectuarea unei expertize; e) a dat o delegație judiciară unei alte instanțe judecătorești din țară; f) a dispus autorității teritoriale cu atribuții în domeniul adopției efectuarea unui control al condițiilor de trai ale adoptatorilor în cauzele de adopție și în alte cauze în care pot fi lezate drepturile și interesele copilului; g) au încetat împuternicirile tutorelui sau curatorului; h) cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe.

Potrivit art.262 din Codul de procedură civilă, procesul se suspendă: a) până la determinarea succesorului în drepturi al persoanei juridice ieșite din proces sau până la determinarea moștenitorului sau desemnarea persoanei împuternicite să acționeze în numele masei succesoriale (executor testamentar care are împuterniciri de administrare, custode sau administratorul masei succesoriale desemnat de notar ori administratorul insolabilității masei succesoriale) – în cazurile prevăzute la art.260 alin.(1) lit.a). Moștenitorul nu este obligat să continue procesul până la acceptarea moștenirii sau până la expirarea termenului de renunțare la moștenire; b) până la prezentarea de către instanța străină a delegației de acordare a asistenței juridice – în cazurile prevăzute la art.260 lit.c); c) până la data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești în cadrul procedurii insolabilității – în cazurile prevăzute la art.260 lit.d); c¹) pe perioada desfășurării medierii – în cazurile prevăzute de art.260 alin.(1) lit.f); d) până la data eliberării din rândurile Forțelor Armate a părții în proces sau externării ei din instituția curativ-profilactică, până la găsirea pîrîtului ori încetarea căutării lui, până la prezentarea în instanță a raportului de expertiză, a raportului autorității tutelare sau a delegației judiciare – în cazurile prevăzute la art.261 lit.a), b), c), d), e), f) și g); e) până la data rămânerii irevocabile a hotărârii, deciziei, sentinței sau încheierii judecătorești sau până la data hotărârii emise în baza materialelor examinate pe cale administrativă sau în ordinea jurisdicției constituționale – în cazurile prevăzute la art.261 lit.h).

Astfel, prevederile art.261 din Codul de procedură civilă, cert și imperativ enumeră situațiile când instanța judecătorească poate, adică este în drept, de a suspenda procesul.

Mai mult ca atât, lit.h) al art.261 din Codul de procedură civilă, la care face trimitere recurenta în cererea sa, prescrie că nu este suficientă doar existența unei alte cauze conexe aflate la faza de judecată, dar fiind necesar, ca procesul ce constituie obiectul acțiunii de suspendare, să fie în imposibilitatea judecării până la momentul soluționării cauzei conexe.

De asemenea, se reține că, suspendarea procesului civil este un incident procesual care face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului din cauza unor împrejurări obiective prevăzute de lege, care pun instanța în imposibilitate de a efectua acte de procedura până la reluarea procesului.

Analizând argumentele invocate în cererea de suspendare a procesului în raport cu materialele cauzei și normele de drept precitate supra, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, la caz lipsesc temeiuri justificative de

suspendare a procesului în ordine de recurs, până la devenirea irevocabilă a actelor judecătorești de dispoziție emise în cauzele nr.2c-1567/2020 și nr.3-1109/2021.

Completul de judecată remarcă că, suspendarea procesului în baza temeiurilor prevăzute la art.261 din Codul de procedură civilă, constituie o prerogativă exclusivă a instanței de judecată și doar în situația dacă aceasta consideră că sunt suficiente premise ce fac imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului din cauza unor împrejurări obiective prevăzute de lege. În speță, astfel de împrejurări nu se atestă.

Cu atât mai mult, că în fiecare caz concret instanța de judecată analizează minuțios motivele suspendării.

Distinct, completul de judecată notează că, orice măsură întreprinsă de părțile în proces trebuie să fie proporțională scopului său, iar ingerințele în drepturile altor participanți la proces nu trebuie fie disproporționale în raport cu scopul urmărit. Or, reieșind din prevederile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Din considerentele menționate, și având în vedere că cererea depusă de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la suspendarea procesului în ordine de recurs este neîntemeiată, și nu se încadrează în prevederile art.261-262 din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a o respinge.

În conformitate cu art.195, art.230 din Codul administrativ, în coroborare cu art.261-262 din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la suspendarea procesului în ordine de recurs, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă

ÎNCHEIERE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând cererile depuse de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității a unor prevederi legale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

c o n s t a t ă:

La 22 septembrie 2020, SRL „Avia Invest” a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Agenției Proprietății Publice, solicitând anularea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, prin care Agenția Proprietății Publice a rezoluționat contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Aeroportului Internațional Chișinău și a terenului aferent nr.4/03 din 30 august 2013 încheiat cu SRL „Avia Invest”, cu restituirea de către SRL „Avia Invest” a tuturor activelor ce au făcut obiectul concesiunii și îmbunătățirile care nu pot fi separate de obiectul concesiunii fără a-i cauza prejudicii, care au fost aduse de către concesionar acestui obiect, precum și construcțiilor executate pe terenurile concesionate și cele achiziționate fără consimțământul concedentului precum și a terenului aferent, în termen de 180 de zile prevăzut la art.24 din contract, precum și anularea deciziei nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020 de respingere a cererii prealabile. Concomitent, reclamanta, în temeiul art.214 alin.(1) din Codul administrativ, a solicitat suspendarea executării Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice (f.d.2, vol.I).

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (menținută prin decizia din 07 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău) a fost admisă cererea SRL „Avia Invest” și suspendată executarea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești (f.d.58-67, 130-141, vol.III).

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de SRL „Avia Invest”. Au fost menținute măsurile de asigurare aplicate prin încheierea din 15 octombrie 2020 a

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă, după ce se anulează (f.d.105).

La 18 martie 2022, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, a depus apel la Curtea de Apel Chișinău împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 07 iulie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat (f.d.108, 148-158, vol. IV).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.43, vol. V).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.89, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.111, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.115-118, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd, OAO „Khabarovsky Airport”, Comisia de Monitorizare a Concesiunii și SA „Garanție” (f.d.183,187, 190, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.1, vol. VI).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a mai depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.35, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.103, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.108, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd și OAO „Khabarovsky Airport” (f.d.111, vol.VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii (f.d.115, vol.VI).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” (f.d.129, vol. V).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.190, vol. VI).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți ООО „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție” (f.d.33, vol. VII).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale (f.d.37, vol. VII).

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri și menținută hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 21 decembrie 2022 și 22 decembrie 2022, SRL „Avia Invest”, prin intermediul reprezentanților săi împuterniciți, Irina Doncenco, în baza procurii nr.12/277 din 07 aprilie 2022 și avocatul Lunga Dmitri, în baza mandatului seria nr.0474265 din 21 decembrie 2022, a depus recurs inițial (nemotivat) împotriva deciziei instanței de apel (f.d.107-108, 112-116, vol. VII).

La 10 februarie 2023, SRL „Avia Invest”, prin intermediul avocatului Lunga Dmitri și reprezentantului împuternicit Alexandru Calin, în baza procurii nr.12/49 din 19 ianuarie 2023, a prezentat motivarea recursului, solicitând anularea încheierilor Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel și privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea încheierilor din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale și declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, precum și prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii, anularea încheierilor din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți ООО „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție”, precum și prin care a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii în sensul formulat (f.d.2-33, vol. VIII).

La 27 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Agenției Proprietății Publice copia recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea și avizul poștal de recepție anexate la actele cauzei (f.d.211-212, vol.8).

La 05 mai 2023, Agenția Proprietății Publice a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu menținerea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 20 decembrie 2023, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, cu trimitere la art.121 din Codul de procedură civilă, a depus cereri, solicitând ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității prevederilor art.12¹ alin.(4) din Codul de procedură civilă, în partea ce ține de imposibilitatea contestării separate cu recurs a încheierii judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate, care contravine art.6§1 din CEDO și art.20, 54 și art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, precum și a textului „dacă legea nouă nu prevede altfel” din alin.(4) și alin.(5) din art.7 din Codul civil al Republicii Moldova și textului „în privința temeiurilor, procedurii și efectelor rezoluțiunii contractului administrativ se aplică corespunzător prevederilor art.915-920, art.921 alin.(1) și (2), art.922 alin.(1) și (2), art.923-932 și art.1084 din Codul civil” din art.159 alin.(2) din Codul administrativ în raport cu art.1, 22, 23 și 46 din Constituție, precum și art.6, art.1 din Protocolul 1 al CEDO, în măsura în care noua lege civilă este în defavoarea unei părți sau aduce atingere drepturilor și libertăților părților în raporturile civile născute până la intrarea în vigoare a noii legi.

Studiind cererile, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea urmează a fi respinse, din motivele ce succed.

Conform art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu prevederile art.12¹ alin.(1)-alin.(5) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile. Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a

fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Potrivit art.135 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Distinct, se reține că la 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr.2 „Pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr.55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Conform §79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea a mai menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit §82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82. Excepția de neconstituționalitate care întrunește aceste condiții poate fi ridicată în fața oricărei instanțe.

Astfel, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, este necesară întrunirea cumulativă a condițiilor imperative obligatorii prevăzute la art.12¹ din Codul de procedură civilă.

În circumstanțele expuse, verificând întrunirea de către autorul cererilor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a exigențelor evidențiate supra, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, la caz, lipsesc temeiurile de admitere a cererilor respective. Or, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar strict în cazurile când cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Pe când, la caz, recursul depus de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, se află la etapa de examinare a admisibilității acestuia.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge cererile depuse de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității a unor prevederi legale.

Conform art.195 și art.230 din Codul administrativ, în coroborare cu art.12¹ din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se resping cererile depuse de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității a unor prevederi legale.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă

Î N C H E I E R E

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând cererea depusă de SRL „Avia Invest”, în persoana administratorului Boris Salov, cu privire la atragerea în proces a terțelor persoane, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2020, SRL „Avia Invest” a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Agenției Proprietății Publice, solicitând anularea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, prin care Agenția Proprietății Publice a rezoluționat contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Aeroportului Internațional Chișinău și a terenului aferent nr.4/03 din 30 august 2013 încheiat cu SRL „Avia Invest”, cu restituirea de către SRL „Avia Invest” a tuturor activelor ce au făcut obiectul concesiunii și îmbunătățirile care nu pot fi separate de obiectul concesiunii fără a-i cauza prejudicii, care au fost aduse de către concesionar acestui obiect, precum și construcțiilor executate pe terenurile concesionate și cele achiziționate fără consimțământul concedentului precum și a terenului aferent, în termen de 180 de zile prevăzut la art.24 din contract, precum și anularea deciziei nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020 de respingere a cererii prealabile. Concomitent, reclamanta, în temeiul art.214 alin.(1) din Codul administrativ, a solicitat suspendarea executării Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice (f.d.2, vol.I).

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (menținută prin decizia din 07 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău) a fost admisă cererea SRL „Avia Invest” și suspendată executarea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești (f.d.58-67, 130-141, vol.III).

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă acțiunea depusă de SRL „Avia Invest” ca neîntemeiată. Au fost menținute măsurile de asigurare aplicate prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă, după ce se anulează (f.d.105).

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri și menținută hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 21 decembrie 2022 și 22 decembrie 2022, SRL „Avia Invest”, prin intermediul reprezentanților săi împuterniciți, Irina Doncenco, în baza procurii nr.12/277 din 07 aprilie 2022 și avocatul Lunga Dmitri, în baza mandatului seria nr.0474265 din 21 decembrie 2022, a depus recurs inițial (nemotivat) împotriva deciziei instanței de apel (f.d.107-108, 112-116, vol. VII).

La 10 februarie 2023, SRL „Avia Invest”, prin intermediul avocatului Lunga Dmitri și reprezentantului împuternicit Alexandru Calin, în baza procurii nr.12/49 din 19 ianuarie 2023, a prezentat motivarea recursului.

La 20 decembrie 2023, ora 11:55, SRL „Avia Invest”, în persoana administratorului Boris Salov, a depus o cerere cu privire la atragerea în proces a terțelor persoane – Guvernului Republicii Moldova și a ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”.

În susținerea cererii a indicat că, în cadrul examinării cauzei, în ordine de recurs s-a constatat afectarea drepturilor legitime a Guvernului Republicii Moldova și a ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, care însă nu dețin nici o calitate procesuală.

Studiind materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea cu privire la atragerea în proces a terțelor persoane, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Din materialele cauzei urmează că, SRL „Avia Invest”, s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu acțiune împotriva Agenției Proprietății Publice, privind anularea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 și a deciziei adoptate în procedura prealabilă nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020.

La 19 iulie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Codul administrativ, act legislativ publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 17 august 2018, nr.309-320.

Art. 257 alin. (1) Codul administrativ, prevede că, actul legislativ a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art.3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de îndeplinire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art.17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 205 al.(1) – al.(2) Cod Administrativ, la examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sânt afectate de litigiul în cauză.

Dacă un terț participă la raportul juridic litigios în așa fel încât hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile lui, atunci această persoană terță trebuie atrasă în proces. Această prevedere se aplică, în special, când:

- a) persoană contestă actul administrativ individual favorabil eliberat unui terț sau cere constatarea nulității acestuia;
- b) persoană contestă un act administrativ individual defavorabil emis la cererea unui terț sau cere constatarea nulității acestuia

c) persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual defavorabil pentru un terț;

d) persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual favorabil pentru ea și favorizarea poate fi acordată numai o singură dată sau doar pentru un număr limitat de persoane.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea înaintată de către reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, administratorul Boris Salov, este una neîntemeiată și urmează a fi respinsă, or, obiect al acțiunii îl constituie verificarea legalității notificării de rezoluțiune nr.09-053113 din 08.07.2020 a contractului de concesiune nr.4/03 din 20.08.2013 încheiat între Agenția Proprietății Publice și SRL „Avia Invest și decizia adoptată în procedura prealabilă de către Agenția proprietății Publice nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020, prin care s-a respins cererea prealabilă formulată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, ceea ce denotă lipsa unor drepturi, ce ar putea afecta interesele Guvernului Republicii Moldova sau al ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate reține la caz argumentul reprezentantului Societății cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, precum că, drepturile Guvernului Republicii Moldova și a ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, ar putea fi lezate la caz prin eventuala decizie emisă la caz. Întrucât, recurenta nu a demonstrat prin probe concludente și pertinente precum că drepturile persoanelor nominalizate ar putea fi afectate printr-o eventuală hotărârea pronunțată. Iar, simplul fapt al citării articolului din Codul administrativ, ce prevede posibilitatea atragerii în proces a părților terțe, nu suplinește lipsa unei argumentări logico-juridice ale pretențiilor formulate. Or, conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Față de cele ce preced, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de SRL „Avia Invest”, în persoana administratorului Boris Salov, cu privire la atragerea în proces a terțelor persoane.

În conformitate cu art.205 alin.(4), 230 Cod administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca neîntemeiată cererea depusă de SRL „Avia Invest”, în persoana administratorului Boris Salov, cu privire la atragerea în proces a terțelor persoane, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă

Dosarul nr.3ra-310/23
2-20117475-01-3ra-27032023

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani: (jud.: L. Holevițaia)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Dmitri Lunga împotriva hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, și a încheierilor,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2020, SRL „Avia Invest” a depus cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 30 august 2013, între Agenția Proprietății Publice, în calitate de concedent și SRL „Avia Invest”, în calitate de concesionar, a fost încheiat contractul nr.4/03 de concesiune a activelor aflate în gestiunea ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent acestuia.

În calitate de concesionar și-a asumat angajamente investiționale de cel puțin 244,2 mil. Euro, în termen de până la scadența perioadei de concesiune (anul 2062), etapizat, în funcție de majorarea fluxului de pasageri deserviți de aeroport, mișcările de aeronave și transportul cargo.

Din momentul transmiterii în concesiune a activelor aflate în gestiunea ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, până la depunerea acțiunii, a realizat investiții consistente, care, la situația din 31 decembrie 2019, constituiau peste 90 mil. de Euro, dintre care de către Comisia de monitorizare a concesiunii au fost confirmate și acceptate, pentru perioada 2013-2018, investiții efectuate de concesionar în valoare totală de 87013,12 mii de Euro, fără investițiile efectuate în anul 2019, care

la momentul depunerii acțiunii nu au fost examinate de Comisia de monitorizare a concesiunii, dar confirmate prin rapoartele de constatare.

Prin Notificarea de rezoluțiune emisă de Agenția Proprietății Publice nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, a fost anunțată despre rezoluțiunea contractului de concesiune, cu restituirea de către ea a tuturor activelor ce au făcut obiectul concesiunii și îmbunătățirile care nu pot fi separate de obiectul concesiunii, fără a-i cauza prejudicii, care au fost aduse de către concesionar acestui obiect, precum și construcțiilor executate pe terenurile concesionate și cele achiziționate fără consimțământul concedentului, precum și a terenului aferent, în termen de 180 de zile.

Din conținutul Notificării nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, se desprinde că motivul rezoluțiunii constă în neexecutarea unei obligații contractuale, și anume, neonorarea obligației contractuale prevăzute la art.19.2 din contractul de concesiune 4/03 din 30 august 2013 de prezentare a garanției de bună execuție în valoare de 1000000 de Euro, cu termen de valabilitate de 3 ani.

Prin cererea prealabilă nr.12/510 din 13 iulie 2020, și-a manifestat dezacordul cu desființarea contractului de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, iar exercitarea căii prealabile nu a fost susceptibilă de remediere a situației, respectiv, de valorificare de către ea a drepturilor și intereselor încălcate prin emiterea notificării de rezoluțiune, or, prin răspunsul nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020, cererea prealabilă a fost respinsă integral.

În viziunea reclamantei, motivarea Notificării Agenției Proprietății Publice nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, pe prevederile Codului civil în redacție nouă, în vigoare din 01 martie 2019, face ca denunțarea unilaterală a contractului de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013 de către Agenția Proprietății Publice, să fie lipsită de temei juridic. Or, conform art.7 alin.(4) din Codul civil modernizat, în cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Întrucât contractul de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, reprezintă un contract în curs de realizare, în lipsa dispozițiilor de drept tranzitoriu, legea în vigoare la data încheierii unui act juridic va reglementa atât efectele trecute, adică efectele care s-au produs sub imperiul ei, cât și efectele viitoare, adică efectele care se vor produce după intrarea în vigoare a legii noi.

Reclamanta a conchis că, o eventuală desființare a contractului de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, este guvernată de legea veche, adică de prevederile Codului civil în redacția veche, în vigoare de până la 01 martie 2019.

Cu referire la acest aspect, reclamanta a notat că, potrivit Codului civil în redacție veche, legiuitorul a prevăzut următoarele modalități de încetare, înainte de termen a contractelor: rezoluțiunea, rezilierea și revocarea, însă, la caz, reieșind din considerentul că executarea obligațiilor contractuale este succesivă, la caz, fiind aplicabile reglementările legale cu privire la reziliere.

Reclamanta consideră că, în speță nu sunt întrunite condițiile operării rezoluțiunii contractului de concesiune, menționând că, prin scrisoarea din 26 iunie 2020 a informat Agenția Proprietății Publice despre constituirea garanției de bună

execuție a contractului de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, pentru garantarea realizării investițiilor pentru etapa a II-a de implementare a concesiunii.

La 23 iunie 2020, între compania de asigurări din Federația Rusă „ПИСК” ООО, în calitate de asigurator și SRL „Avia Invest”, în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul nr.ФГ771500001 de asigurare benevolă a garanțiilor financiare, conform căruia, obiect al contractului l-a constituit asigurarea benevolă de răspundere a asiguratului, pentru prejudiciul cauzat beneficiarului (care conform pct.2.3 din contract este Agenția Proprietății Publice), ca rezultat al nerespectării obligației adjudecate în temeiul contractului de concesiune a activelor aflate în gestiunea ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent acestora, în latura executării obligațiilor investiționale pentru etapa a II-a de implementare a concesiunii.

În temeiul contractului de asigurare respectiv, a fost eliberată garanția nr.ФГ771500001 de bună execuție cu privire la contractul de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, iar la 25 iunie 2020, a fost eliberată polița de asigurare nr.ФГ771500001, valabilă începând cu 25 iunie 2020, ora 00:00, până la 24 iunie 2021, ora 00:00, suma asigurată constituind 1000000 de Euro.

Având în vedere constituirea garanției de bună execuție a contractului de concesiune, concesionarul și-a executat obligația contractuală stipulată la art.19.2 din contractul de concesiune, context în care, la scrisoarea din 26 iunie 2020, au fost anexate copiile actelor indicate.

Semnarea contractului de asigurare benevolă a garanțiilor financiare cu compania de asigurări străină „ПИСК” ООО, a fost dictată de imposibilitatea încheierii de către concesionar a unui contract de asigurare a garanțiilor financiare cu compania de asigurări cu care a avut relații contractuale anterioare de constituire a garanției de bună execuție, adică cu CA „Klassika Asigurări” SA, întrucât prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.7/3 din 03 octombrie 2019, licența companiei respective a fost suspendată pe un termen de 6 luni; rezoluțiunea la 23 aprilie 2020, de către CA „Garanție” SA, prin declarația de rezoluțiune nr.751 a contractului nr.RCG/20-014/169/20-Asig de asigurare a răspunderii neexecutării obligațiilor contractuale din 16 aprilie 2020 și restituirea, prin transfer la contul asiguratului, a sumei primei de asigurare; indisponibilitatea vreunei companii de asigurare de pe piața internă a Republicii Moldova de a încheia cu concesionarul un astfel de contract de asigurare.

Datorită rezoluțiunii la 23 aprilie 2020, de către CA „Garanție” SA a contractului de asigurare a răspunderii neexecutării obligațiilor contractuale din 16 aprilie 2020, beneficiarul căruia este Agenția Proprietății Publice, dar și în legătură cu indisponibilitatea vreunei companii de asigurare pe piața internă a Republicii Moldova, de a încheia cu concesionarul un astfel de contract de asigurare de garanții, SRL „Avia Invest” a fost nevoită să depună diligența necesară pentru a executa obligația derivată din clauza stipulată la art.19.2 din contractul de concesiune, constituind în acest sens garanția de bună execuție a contractului de concesiune eliberată de către compania de asigurări străină „ПИСК” ООО, ceea ce nu contravine angajamentelor asumate prin contractul de concesiune.

În viziunea SRL „Avia Invest” constituirea bunei garanții de bună execuție prin scrisoarea nr.12/470 din 26 iunie 2020, face ca notificarea Agenției Proprietății Publice nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 să fie vădit neîntemeiată și abuzivă.

Notificarea de rezoluțiune a contractului de concesiune, prin care concesionarul a fost anunțat despre perioada de rezoluțiune și dreptul Agenției de a rezilia contractul de concesiune în caz de neonorare a obligației asumate prin art.19.2 din contractul de concesiune, în termen de 60 zile, nu a rămas fără rezultat, or, în perioada de rezoluțiune a contractului, au fost constituite 2 garanții de bună execuție.

La emiterea notificării preliminare nr.09-05-1714 din 14 aprilie 2020, Agenția Proprietății Publice a făcut uz de clauza contractuală prevăzută la art.25.3 din contractul de concesiune, anunțând despre intenția sa de a emite notificare de reziliere, dacă în termen de 60 zile încălcarea/neîndeplinirea obligației nu va fi rezolvată, însă, la emiterea acestei notificări s-a scăpată din vedere că clauza contractuală respectivă se opune normei imperative a art.23 alin.(2) din Legea cu privire la parteneriatul public privat, care stabilește că, în cazul în care una dintre părți nu respectă obligațiile asumate sau în cazul incapacității ei de a îndeplini aceste obligații, cealaltă parte este îndreptățită să ceară rezilierea contractului, cu respectarea unui termen de preaviz de cel puțin 3 luni.

Dat fiind faptul că, contractul de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, este un contract administrativ în sensul art.13 din Codul administrativ, nu poate fi făcută abstracție de la faptul că, conform art.159 alin.(2), în privința temeiurilor, procedurii și efectelor rezilierii contractului administrativ se aplică corespunzător prevederile art.733-735, 737, 741-746 și 748 din Codul civil.

Astfel, având în vedere că la rezilierea contractului de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, se aplică corespunzător prevederile art.735 din Codul civil în redacție veche, reclamanta a atras atenție la condițiile necesare rezoluțiunii în temeiul art.735 Codul civil, se atribuie atât neexecutarea esențială, cât și faptul că debitorul este în întârziere.

Luând în calcul circumstanța conform căreia, concesionarul a prezentat garanția nr.ФГ771500001 de bună execuție cu privire la contractul de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, eliberată în temeiul contractului de asigurare benevolă a garanțiilor financiare din 23 iunie 2020, raportată la art.735 alin.(2) din Codul civil, reclamanta consideră că, la caz nu mai poate fi invocată o neexecutare esențială a obligațiilor.

Reclamanta apreciază drept neîntemeiată Notificarea de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, emisă de către Agenția Proprietății Publice cu rea-credință, or, aceasta se află într-o conexiune etiologică cu interesul politic al Președintelui Republicii Moldova la desființarea acestui contract.

În opinia reclamantei, nerecunoașterea garanției de bună execuție constituită de către concesionar este un act deliberat din partea concedentului, fiind un act abuziv și neîntemeiat, un pretext pentru declararea rezoluțiunii, fiind făcută în scop de apărare contra lezării intereselor sale prin faptul, că concesionarul nu și-a executat obligațiile, ci pentru simplul fapt că șeful statului astfel a ordonat acest lucru.

Nerecunoașterea de către Agenția Proprietății Publice a constituirii garanției de bună execuție de către SRL „Avia Invest”, nu are putere de lucru decis, adică, nicidecum nu înseamnă că concesionarul nu a executat obligația asumată prin art.19.2 din contractul de concesiune.

Ca urmare apariției litigiului, în special, în legătură cu emiterea notificării de rezoluțiune, în temeiul art.33.1 din contract, litigiul urma să fie soluționat amiabil cu concursul Comisiei de monitorizare a concesiunii, însă, această Comisie a informat

SRL „Avia Invest” că în temeiul art.10 din contract, și-a încetat activitatea în legătură cu încetarea efectelor contractului.

Încetarea activității Comisiei de monitorizare în temeiul art.10 din contract, reprezintă o interpretare arbitrară a clauzelor contractuale de către Agenție, ceea ce scoate în evidență caracterul deliberat al Agenției Proprietății Publice de a restitui cu orice preț activele ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent acestora în gestiunea statului, fără respectarea legii și a angajamentelor contractuale.

Pe lângă acestea, la 20 mai 2020, OAO „KOMAKSAVIA AIRPORT INVEST” Ltd a înregistrat la Institutul de Arbitraj al Camerei de Comerț din Stockholm o cerere de arbitraj împotriva Republicii Moldova, denunțând încălcarea dispozițiilor art.2 și 4 din Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Cipru privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor.

Urmare a notificării de rezoluțiune a contractului, OAO „KOMAKSAVIA AIRPORT INVEST” Ltd a solicitat dispunerea măsurilor provizorii, iar la 02 august 2020, Institutul de Arbitraj a emis decizie de urgență, prin care au fost dispuse măsuri provizorii, inter alia, ordonându-se suspendarea și interzicerea executării notificării de rezoluțiune din 08 iulie 2020, inclusiv suspendarea și interzicerea oricărui demers pentru încetarea contractului de concesiune bazat pe notificarea de rezoluțiune sau pe baza oricăreia dintre problemele enunțate în aceasta.

Până la emiterea notificării de rezoluțiune a contractului de concesiune, nu a fost atrasă în procedura administrativă și nici nu a fost audiată, prin ce a fost privată de posibilitatea de a-și realiza dreptul la apărare în cadrul procedurii administrative, ceea ce constituie o abatere gravă de la standardele dictate de Codul administrativ.

Întrucât nu sunt întrunite condițiile/temeiurile operării sancțiunii contractuale invocate de către concedent, SRL „Avia Invest” deduce că Notificarea nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 a fost emisă ilegal, iar desființarea unilaterală a contractului este neîntemeiată și abuzivă, prin ce i se aduce atingere intereselor sale patrimoniale, urmare a căreia este privată de speranță legitimă de a obține un bun, încălcându-i-se dreptul de proprietate și dreptul la securitatea și protecția deplină a investițiilor.

În contextul enunțat, SRL „Avia Invest” a solicitat admiterea acțiunii și anularea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, prin care Agenția Proprietății Publice a rezoluționat contractul de concesiune a activelor aflate în gestiunea Aeroportului Internațional Chișinău și a terenului aferent nr.4/03 din 30 august 2013 încheiat cu SRL „Avia Invest”, cu restituirea de către SRL „Avia Invest” a tuturor activelor ce au făcut obiectul concesiunii și îmbunătățirile care nu pot fi separate de obiectul concesiunii fără a-i cauza prejudicii, care au fost aduse de către concesionar acestui obiect, precum și construcțiilor executate pe terenurile concesionate și cele achiziționate fără consimțământul concedentului precum și a terenului aferent, în termen de 180 de zile prevăzut la art.24 din contract, precum și anularea deciziei nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020 de respingere a cererii prealabile. Concomitent, reclamanta, în temeiul art.214 alin.(1) din Codul administrativ, a solicitat suspendarea executării Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice (f.d.2, vol.I).

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (menținută prin decizia din 07 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău) a fost admisă cererea SRL „Avia Invest” și suspendată executarea Notificării de

rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 emisă de Agenția Proprietății Publice, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești (f.d.58-67, 130-141, vol.III).

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de SRL „Avia Invest”. Au fost menținute măsurile asiguratorii aplicate prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă, după ce se anulează (f.d.105, vol. IV).

La 18 martie 2022, cu respectarea prevederilor art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 07 iulie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat (f.d.108, 148-158, vol. IV).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest”, cu trimitere la art.261 lit.h) și art.262 din Codul de procedură civilă, a depus cerere privind suspendarea judecării cauzei în ordine de apel, motivând că pe rolul instanțelor de judecată naționale, și anume a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (jud. C. Roșca) se află spre examinare cauza civilă, intentată la acțiunea SRL „Avia Invest” împotriva CA „Garanție” SA privind constatarea caracterului neîntemeiat al declarației de rezoluțiune din 23 aprilie 2020 a contractului nr. RCG/20-014 din 16 aprilie 2020, cu obligarea executării întocmai a acestuia, iar prin încheierea nr.2c-1567/2020 din 23 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a admis parțial cererea sa de asigurare a acțiunii și menținută acțiunea contractului nr.RCG/20-014 din 16 aprilie 2020, până la etapa în care hotărârea judecătorească va deveni definitivă. Respectivă cauză fiind numită spre examinare pentru data de 15.12.2022. De asemenea, pe rolul Curții de Apel Chișinău se află spre examinare cauza civilă, intentată la acțiunea CA „Garanție” SA împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare privind anularea Hotărârii CNPF nr.28/3 din 23 iunie 2020 cu privire la rezultatele analizei din oficiu și sancționare și a Hotărârii nr.16/9 din 16 martie 2021 de respingere a cererii prealabile, fixată spre examinare pentru data de 13.12.2022. În viziunea SRL „Avia Invest” cauzele nominalizate supra se află într-o conexiune directă cu respectiva cauză, din care motiv urmează a fi suspendat procesul în apel până la data rămânerii irevocabile a hotărârilor judecătorești emise în acele două cauze civile conexe (f.d.43-45, vol. V).

La 17 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității a prevederilor art.7 alin.(4) și (5) din Codul civil în raport cu art.1, 22, 23 și 46 din Constituția RM, precum și art.6 CEDO, art.1 al Protocolului 1 al CEDO, în măsură în care noua lege civilă este în defavoarea unei părți sau aduce atingere drepturilor și libertăților părților în raporturile civile până la intrarea în vigoare a noii legi (f.d.89-92, vol. V).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel (f.d.111-114, vol. V). Instanța de apel a motivat soluția prin faptul că, reieșind din prevederile art.261 din Codul de procedură civilă, suspendarea procesului este un drept a instanței, dar nu o obligațiune, or, în fiecare caz concret instanța de judecată analizează motivele suspendării. Totodată, i s-a explicat SRL „Avia Invest” că hotărârile emise în cauzele civile (nr.2c-1567/2020 și nr.3-

1109/2021), la care a făcut referire apelanta în cererea de suspendare a procesului, ar putea servi drept temei pentru revizuirea hotărârii emise în prezenta cauză în caz de dezacord cu hotărârea emisă.

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității a prevederilor art.7 alin.(4) și (5) din Codul civil în raport cu art.1, 22, 23 și 46 din Constituția RM (f.d.115-118, vol. V). Instanța de apel a motivat soluția prin faptul că, cererea depusă nu întrunește condițiile prevăzute la art.12¹ alin.(2) din Codul de procedură civilă, întrucât autorul sesizării a ridicat probleme de interpretare și de aplicare a legii care nu țin de competența Curții Constituționale.

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest”, cu trimitere la art.205 din Codul administrativ, a depus cereri, solicitând atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd, OAO „Khabarovsky Airport”, Comisia de Monitorizare a Concesiunii și SA „Garanție”, motivând că interesele entităților respective pot fi afectate în mod direct prin rezoluțiunea contractului de concesiune, precum și prin hotărârea pronunțată în cauza dedusă judecătii, dar și pentru asigurarea soluționării complete și obiective a circumstanțelor cauzei (f.d.183,187, 190, vol. V).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității textului „în privința temeiurilor, procedurii și efectelor rezoluțiunii contractului administrativ se aplică corespunzător prevederilor art.915-920, art.921 alin.(1) și (2), art.922 alin.(1) și (2), art.923-932 și art.1084 din Codul civil nr.1107/2002”, din art.159 alin.(2) din Codul administrativ, în raport cu art.1, 22, 23 și 46 din Constituție, precum și art.6 CEDO și art.1 din Protocolul 1 la CEDO, în măsura în care noua lege civilă este în defavoarea unei dintre părți sau aduce atingere drepturilor și libertăților părților în raporturile civile născute până la intrarea în vigoare a noii legi (f.d.1, vol. VI).

La 21 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității textului „dacă legea nouă nu prevede altfel” din alin.(4) și alin.(5) din art.7 din Codul civil în raport cu art.1, 22, 23 și 46 din Constituție precum și art.6 CEDO și art.1 din Protocolul 1 la CEDO, în măsura în care noua lege civilă este în defavoarea unei dintre părți sau aduce atingere drepturilor și libertăților părților în raporturile civile născute până la intrarea în vigoare a noii legi (f.d.35-38, vol. VI).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității textului „în privința temeiurilor, procedurii și efectelor rezoluțiunii contractului administrativ se aplică corespunzător prevederilor art.915-920, art.921 alin.(1) și (2), art.922 alin.(1) și (2), art.923-932 și art.1084 din Codul civil nr.1107/2002”, din art.159 alin.(2) din Codul administrativ, în raport cu art.1, 22, 23 și 46 din Constituție (f.d.103-107, vol.VI). Instanța de apel a motivat soluția prin faptul că, cererea depusă nu întrunește condițiile prevăzute la art.12¹ alin.(2) din Codul de procedură civilă, întrucât autorul sesizării a ridicat probleme de interpretare

și de aplicare a legii care nu ține de competența Curții Constituționale (DCC nr.151 din 17.11.2022, DCC nr.183 din 25.11.2021).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității textului „dacă legea nouă nu prevede altfel” din alin.(4) și alin.(5) din art.7 din Codul civil în raport cu art.1, 22, 23 și 46 din Constituție (f.d.108-110, vol.VI). Instanța de apel a motivat soluția prin faptul că, cererea depusă nu întrunește condițiile prevăzute la art.12¹ alin.(2) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd și OAO „Khabarovsky Airport” (f.d.111-114, vol.VI). Instanța de apel a motivat soluția prin faptul că, apelanta SRL „Avia Invest” nu a demonstrat prin probe concludente și pertinente precum că drepturile persoanelor nominalizate ar putea fi afectate printr-o eventuală hotărâre pronunțată.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii (f.d.115-117, vol.VI). Instanța de apel a motivat soluția prin faptul că, SRL „Avia Invest” nu a demonstrat prin probe concludente și pertinente precum că drepturile Comisiei de Monitorizare a Concesiunii ar putea fi afectate printr-o eventuală hotărâre pronunțată.

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cereri privind atragerea în proces în calitate de terț OOO „Арсеналь-Капитал”, motivând că neintroducerea în proces a entității respective va duce la adoptarea unei soluții incomplete, or, prin aceasta vot putea fi afectate drepturile și interesele ultimei care a acordat nemijlocit cu titlu de împrumut suma de 27000000 de Euro SRL „Avia Invest” pentru ca ultima să realizeze Programul de prima etapă de reconstrucție și modernizare a Aeroportului Internațional Chișinău, cu atât că, în cauză se solicită rezoluțiunea contractului de concesiune nr.4/03 din 31 august 2013 circumstanță ce constituie un temei de a solicita restituirea împrumutului înainte de termen (f.d.129-131, vol. V).

La 22 noiembrie 2022, SRL „Avia Invest” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității art.12¹ alin.(4) din Codul de procedură civilă, în raport cu art.20, 54 și 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, precum și art.6§1 CEDO, în partea ce ține de imposibilitatea contestării cu recurs a încheierii judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate (f.d.190-194, vol. VI).

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragere în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție” (f.d.33-36, vol. VII). Instanța de apel a motivat soluția prin faptul că, SRL „Avia Invest” nu a demonstrat prin probe concludente și pertinente precum că drepturile OOO „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție” ar putea fi afectate printr-o eventuală hotărâre pronunțată.

Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității art.12¹ alin.(4) din Codul de procedură civilă, prin prisma art.20, 54 și 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, în partea ce ține de imposibilitatea

contestării cu recurs a încheierii judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate (f.d.37, vol. VII). Curtea de Apel Chișinău a motivat soluția prin faptul că, prevederile art.12¹ alin.(4) din Codul de procedură civilă, au fost aplicate de instanța de apel la examinarea cererilor apelantei privind ridicarea excepțiilor de neconstituționalitate, care prin încheierile din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse, și care se contestă odată cu fondul cauzei la instanța ierarhic superioară. S-a explicat SRL „Avia Invest” că în cazul dezacordului cu încheierile menționate nu este lipsită de dreptul de a le contesta cu recurs odată cu fondul cauzei.

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri și menținută hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile de respingere a acțiunii prin faptul că, disputa litigioasă din speță se axează pe opinia divergentă a participanților la proces referitoare la cadrul legal aplicabil notificării de rezoluțiune a contractului, dar și pe opinia divergentă a participanților la proces referitoare la executarea obligațiilor contractuale de către SRL „Avia Invest”.

Instanțele de judecată au reținut că, prin notificarea de rezoluțiune SRL „Avia Invest” a invocat precum că, în calitate de concesionar, în perioada de rezoluție (60 de zile de la data notificării preliminare) nu și-a onorat obligațiile contractuale de constituire a garanției de bună execuție în valoare de 1000000 de euro, cu termenul de valabilitate de 3 ani, fapt care în sensul art.1 din contractul de concesiune reprezintă „încălcare gravă” a obligațiilor contractuale din partea SRL „Avia Invest”, care în corespundere cu art.24 din contract acordă concedentului dreptul la rezoluțiunea contractului de concesiune. Reclamanta și-a manifestat dezacordul cu această notificare, menționând precum că, a prezentat concedentului garanția de bună execuție eliberată de o companie de asigurări din Republica Moldova.

Instanțele de judecată au remarcat că, conform pct.19.2 din contract, concesionarul s-a obligat să garanteze finanțarea concesiunii pe tot termenul contractului în volumul și termenele prevăzute la articolul 13, în prezentul contract, prin constituirea garanției de bună execuție a contractului eliberată fie de o bancă, fie de o companie de asigurări sau altă instituție financiară, pentru fiecare din etapele de implementare indicate în contract. Garantarea realizării investițiilor de către concesionar se va efectua conform următoarelor principii: (i) pentru garantarea realizării investițiilor pentru etapa I de implementare a concesiunii, concesionarul va constitui o garanție cu valoare de 5000 000 de euro, cu termenul de valabilitate de 3 ani; (ii) pentru garantarea realizării investițiilor pentru etapa II și III de implementare a concesiunii, cesionarul va constitui o garanție cu valoarea de 1000000 de euro pentru fiecare etapă, cu termen de valabilitate de 3 ani; (iii) la data realizării investiției aferente oricăruia din termenele scadente fiecărei etape de implementare a concesiunii, prevăzute la acest articol, garanția de bună execuție, va fi considerată expirată. Iar, mecanismul de garantare a realizării investițiilor are loc în următorul mod: pentru garantarea realizării investițiilor asumate pentru etapa I de implementare a concesiunii, concesionarul prezintă, în termen în de 30 zile de la semnarea contractului, garanția bancară constituită pentru etapa I de implementare a concesiunii, în valoare de 5000000 de euro, prezentată în Anexa nr. 1 la contract, cu termen de valabilitate de 3 ani; pentru garantarea realizării investițiilor asumate

pentru etapa II și III de implementare a concesiunii, concesionarul prezintă, în termen de 30 de zile de la data începerii fiecărei etape, garanția bancară în valoare de 1000000 de euro, prezentată în Anexa nr. 1 la contract, cu termen de valabilitate de 3 ani; scrisoarea de garanție emisă pentru garantarea realizării investițiilor pentru fiecare din etapele de implementare a concesiunii va fi predată concedentului în termen de 30 de zile de la începutul etapei respective de implementare a concesiunii.

Instanțele au stabilit că, potrivit art.19.4 din contractul de concesiune, în cazul încasării garanției de executare de către concedent conform notificării de încasare în conformitate cu dispozițiile articolului 19.3, concesionarul în termen de 30 de zile de la notificarea de încasare prezintă concedentului o nouă garanție de executare, în caz contrar, concesionarul achită concedentului 200 de euro pentru fiecare zi de neprezentare a garanției de executare. La scadența a 180 zile de neprezentare a garanției de executare, concedentul are dreptul de a rezilia acest contract în conformitate cu prevederile acestuia și a legislației în vigoare. Executarea garanțiilor instituite nu exonerează concesionarul de realizarea investițiilor. În situația în care concesionarul nu-și respectă obligațiile prevăzute în prezentul contract, pentru oricare din etapele de implementare a concesiunii, prevăzute în articolul 19, concedentul va avea dreptul să execute în totalitate garanția de bună execuție constituită în acest scop.

Cu trimitere la prevederile art.44 din Legea cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, instanțele de judecată au menționat că, raportului juridic litigios îi sunt aplicabile prevederile Legii nr.534/1995 cu privire la concesiuni (prevederi valabile la data notificării dreptului de rezoluțiune a contractului de concesiune).

Cu referire la art.1 alin.(1), art.6 din Legea nr.534/1995 cu privire la concesiuni, art.13, art.154, art.159, art.161 din Codul administrativ, instanțele de judecată au dedus că, din sensul normelor legale citate supra derivă că, în cazul în care între părți a fost încheiat un contract administrativ, părțile pot să-l rezoluționeze în baza dispozițiilor Codului civil.

Subsecvent, au menționat că, la 15 noiembrie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.133 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, Lege prin care, au fost operate modificări la Codul civil, care a intrat în vigoare la 01 martie 2019, dată la care Codul civil a fost republicat.

Cu trimitere la art.7 alin.(4) și (5) din Codul civil (în redacția legii în vigoare din 01 martie 2019), instanțele de judecată au evidențiat că, contractul de concesiune nr.4/03 a fost încheiat la 30 august 2013, pentru un termen de 49 de ani, adică, la data intrării în vigoare a Legii nr.133/2018, acesta era în curs de realizare.

Ținând cont de faptul că, la data intrării în vigoare a Legii privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, era în curs de realizare, instanța de apel a dedus că, modalităților de exercitare a drepturilor contractuale le sunt aplicabile prevederile legislației civile modernizare. Or, modalitatea de exercitare a dreptului unei părți de a desființa contractul, ca rezultat al neexecutării obligațiilor contractuale de către cealaltă parte, dat fiind că se exercită după 01 martie 2019, cade sub incidența legii civile noi.

Cu referire la art.39 alin.(2) din Legea privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, instanțele de judecată au concluzionat că, toate prevederile Codului civil în vigoare de până la 01 martie 2019, nu mai pot fi aplicate

în ipoteza exercitării dreptului de desființare a contractului în situația descrisă și, această desființare dobândește denumirea de rezoluțiune, cu toate consecințele de reglementare.

Sub acest aspect, instanțele de judecată au desconsiderat argumentele SRL „Avia-Invest” precum că, în speță ar fi aplicabile dispozițiile legislației civile în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, întrucât aceste aserțiuni sunt în contradicție cu concluziile expuse anterior și derivă din interpretarea defectuoasă de către apelantă a cadrului legal aplicabil speței.

La fel, cu trimitere la art.7 alin.(4) și (5) din Codul civil (în redacția legii în vigoare din 01 martie 2019), instanțele de judecată au rezumat că, litigiului deferit judecătii îi sunt aplicabile prevederile legislației civile în vigoare din 01 martie 2019, motiv pentru care, existența temeiurilor pentru rezoluțiunea unilaterală a contractului de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, au fost verificate sub aspectul nașterii dreptului la rezoluțiune a contractului de concesiune, precum și a modalității procedurii de realizare a rezoluțiunii.

Cu trimitere la art.901 alin.(1) lit.d), art.915, art.916, art.917 alin.(1), art.921 din Codul civil, instanțele de judecată au evidențiat că, prin contractul de concesiune, concesionarul SRL „Avia Invest” și-a asumat obligația de a prezenta o garanție de bună execuție, care va garanta realizarea investițiilor de către concesionar.

Prin legea părților litigante (contractul de concesiune), s-au stabilit și anumite condiții pentru garanția de bună execuție, care urma să fie prezentată de către concesionar, referitoare atât la termenul de valabilitate, cât și la valoare, inclusiv, s-a stabilit, că garanția de bună execuție urmează a fi eliberată de: (i) bancă, (ii) companie de asigurări sau (iii) orice altă instituție financiară.

În scopul garantării executării etapei II de implementare a concesiunii, concesionarul SRL „Avia Invest” a prezentat Agenției Proprietății Publice garanție de bună execuție, cu un termen de valabilitate de 1 (un) an, care a expirat la 31 decembrie 2019. Iar, prin notificările din 28 noiembrie 2019 și din 22 ianuarie 2020, Agenția Proprietății Publice a atenționat concesionarul referitor la expirarea termenului de acțiune a garanției de bună execuție a etapei II investiționale și obligativitatea prezentării unei noi garanții, cu toate acestea, în termenii stabiliți de concedent, SRL „Avia Invest” nu și-a onorat obligațiile contractuale de prezentare a garanției de bună execuție în valoare de 1000000 (un milion) de euro, cu termen de valabilitate de 3 ani.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au notat că, prin notificarea preliminară din 14 aprilie 2020, Agenția Proprietății Publice a notificat SRL „Avia Invest” despre necesitatea respectării obligațiilor prevăzute la art.19.2 din contractul de concesiune, adică, despre necesitatea constituirii garanției de bună execuție a contractului în valoare de 1000000 de euro, cu termen de valabilitate de 3 ani.

La 17 aprilie 2020, SRL „Avia Invest” a prezentat Agenției Proprietății Publice copiile contractului de asigurare a răspunderii neexecutării obligațiilor contractuale nr.RCG/20-014/169/20-Asig din 16 aprilie 2020, semnat cu CA „Garanție” SA, susținând că a constituit garanția de bună execuție în sumă de 1000000 de euro.

Prin scrisoarea nr.259 din 28 aprilie 2020, CA „Garanție” SA a informat Agenția Proprietății Publice că prin declarația nr.251 din 23 aprilie 2020 a rezoluționat contractul de asigurare a răspunderii neexecutării obligațiilor contractuale nr.RCG/20-014/169/20-Asig, din motivul nerespectării de către SRL

„Avia Invest” a obligațiilor esențiale ale contractului de asigurare, omiterea informării de către asigurat la încheierea contractului a unor împrejurări importante pentru determinarea de către Asigurător a gradului de risc, efectuarea unor mențiuni inexacte de către Asigurat în privința unor împrejurări importante privitor la riscurile existente. Iar, prin scrisoarea nr.014-1218 din 30 aprilie 2020, Comisia Națională a Pieței Financiare a comunicat Agenției Proprietății Publice că, contractul de asigurare nr. RCG/20-014/169/20-Asig din 16 aprilie 2020, precum și garanția de bună execuție au fost emise în afara limitelor claselor de asigurare pentru care CA „Garanție” SA deținea licența de activitate, aceasta din urmă restituind astfel prima de asigurare.

Instanțele de judecată au menționat că, prin notificarea nr.09-05-1888 din 06 mai 2020, Agenția Proprietății Publice a informat concesionarul despre lipsa de efect a contractului de asigurare nr.RCG/20-014/169/20-Asig. din 16 aprilie 2020 și obligativitatea de constituire a garanției de bună execuție, conform pct.19.2 al contractului de concesiune. Iar, la 26 iunie 2020, SRL „Avia Invest” a informat Agenția Proprietății Publice că la 23 iunie 2020, a fost încheiat contractul de asigurare benevolă a garanțiilor financiare nr.77150000/nr.191/20-Asig cu compania de asigurări Общество с ограниченной ответственностью „Розничное и корпоротивное страхование” din or. Moscova, Federația Rusă, anexând în copii drept acte confirmative: polița de asigurare, contractul de asigurare menționat, garanția seria ФГ nr.771500001, licența СЛ nr.0473 din 13 noiembrie 2017, și ordinul de plată nr.32 din 25 iunie 2020.

Instanțele au apreciat critic înscrisurile prezentate de concesionar, or, acestea în niciun mod nu confirmă onorarea obligațiilor contractuale de către SRL „Avia Invest”, în condițiile în care, primul contract de asigurare a fost rezoluționat unilateral de către asigurat, iar cel de-al doilea contract de asigurare, a fost încheiat cu o companie nerezidentă, nefiind respectate prevederile legale.

Instanțele de judecată au notat că, garanția de bună execuție în valoare de 1000000 de euro, cu termenul de valabilitate de 3 ani, care urma să fie prezentată de concesionar, trebuia să fie emisă doar de către persoana juridică de drept public sau de drept privat constituită conform legislației în vigoare a Republicii Moldova și cu sediul în Republica Moldova.

Nu au fost reținute argumentele SRL „Avia-Invest” precum că, prin prezentarea contractului de asigurare benevolă a garanțiilor financiare nr.77150000/nr.191/20-Asig cu compania de asigurări Общество с ограниченной ответственностью „Розничное и корпоротивное страхование” din or. Moscova, Federația Rusă, poliței de asigurare, garanției seria ФГ nr.771500001 și licenței СЛ nr. 0473 din 13 noiembrie 2017, concesionarul și-a executat corespunzător obligațiile asumate în baza contractului de concesiune. Or, prezentarea garanției de bună execuție emisă de o persoană juridică străină - compania de asigurări Общество с ограниченной ответственностью «Розничное и корпоротивное страхование» din or. Moscova, Federația Rusă, în vederea asigurării executării unui contract administrativ pe teritoriul Republicii Moldova, este contrară legii și, efectiv, nu va putea asigura executarea obligațiilor ce rezultă din contractul de concesiune pe teritoriul Republicii Moldova de către SRL „Avia Invest”, deoarece garanția de bună execuție, reprezintă un instrument juridic instituit de legiuitor, menit să protejeze interesele contractuale ale autorității publice în fața operatorilor economici, inclusiv față de o

eventuală conduită culpabilă a acestora din urmă, pentru a se asigura nederogarea de la obligațiile ce derivă din convenția părților.

Mai mult, conform licenței seria CJI din 13 noiembrie 2017, genul de activitate pentru care respectiva societate cu răspundere limitată din Federația Rusă este în drept să desfășoare activitatea de licențiere, cuprinde doar asigurarea benevolă personală, cu excepția asigurării de viață.

La acest aspect, instanțele de judecată au conchis că, conform prevederilor legislației în vigoare, garanția de bună execuție trebuia să fie emisă de o societate bancară sau de o societate de asigurări, autorizată să emită asemenea garanții, însă, garanția de bună execuție prezentată de SRL „Avia Invest” nu corespunde rigorilor respective, și anume: nu este emisă de către o societate de asigurări autorizată să emită asemenea garanții și este emisă de către o persoană juridică nerezidentă, ceea ce contravine Legii cu privire la asigurări.

Cu atât că, din răspunsul Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.04-1872 din 07 iulie 2020 rezultă că, pe piața din Republica Moldova dețin licență pentru desfășurarea asigurărilor de garanții 4 asiguratori, și anume: CA „General Asigurări” SA, SA Moldcargo”, SA „Moldasig” și SA „Intact Asigurări Generale”.

În circumstanțele menționate instanțele au concluzionat că, apelarea la serviciile unei companii de asigurări străine, era inadmisibilă.

Instanțele de judecată au subliniat că, la acțiunea depusă SRL „Avia Invest” a prezentat mai multe scrisori de intenție expediate la 10 iunie 2020 către mai multe companii de asigurări din Republica Moldova, însă, aceste scrisori, în niciun mod nu justifică încheierea unui contract de asigurări cu o companie nerezidentă. Or, aceste scrisori au fost expediate în perioada de rezoluțiune a contractului de concesiune.

Mai mult ca atât, prezentarea contractului de asigurare încheiat cu compania de asigurări din Federația Rusă nu confirmă în niciun mod executarea obligațiilor contractuale de către SRL „Avia Invest”, în situația în care aceasta contravine legislației în vigoare.

Nu au fost reținute argumentele SRL „Avia-Invest” precum că, contractul de asigurare încheiat cu CA „Garanție” SA producea efecte juridice, în temeiul încheierii din 23 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a aplicat măsură de asigurare a acțiunii, deoarece notificarea de rezoluțiune a contractului concesiune a fost emisă la 08 iulie 2020, pe când încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost emisă la 23 iulie 2020, adică ulterior rezoluțiunii contractului de concesiune.

Pe lângă acestea, încheierea din 23 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nu denotă netemeinicia declarației de rezoluțiune a contractului de concesiune, întrucât la data emiterii declarației de rezoluțiune, SRL „Avia Invest” nu-și onorase obligația prevăzută la art.19.2 din contractul de concesiune.

În aceste condiții, instanțele de judecată au concluzionat că, SRL „Avia Invest” a admis neexecutarea obligațiilor asumate în baza contractului de concesiune, care se circumscriu necesității prezentării garanției de bună execuție, or, în vederea asigurării interesului public, cu respectarea dispozițiilor art.159 alin.(2) din Codul administrativ, Agenția Proprietății Publice just a dispus rezoluțiunea contractului de concesiune pentru a preveni sau a înlătura dezavantajele grave care împiedică bunăstarea comună a tuturor cetățenilor Republicii Moldova.

Instanțele de judecată au apreciat ca fiind neîntemeiate argumentele SRL „Avia Invest” precum că, prin activitatea administrativă ilegală și defectuoasă desfășurată de Agenția Proprietății Publice, este vătămată în dreptul la securitatea și protecția deplină a investițiilor și, drept consecință, dreptul la respectarea bunurilor, or, rezoluțiunea contractului de concesiune s-a efectuat din motivul neprezentării de către concesionar a garanției de bună execuție în valoare de 1000000 de euro, cu termen de valabilitate de 3 ani.

Au fost considerate irelevante și argumentele SRL „Avia Invest” precum că, Agenția Proprietății Publice nu a respectat cerințele minime de legalitate a activității administrative desfășurate, or, prin înscrierile cauzei se confirmă în mod cert, că concesionarul a fost notificat despre neexecutarea obligației prevăzute la art.19.2 din contractul de concesiune, precum și i-a acordat concesionarului termen suficient pentru a constitui garanțiile prevăzute de contract.

La fel, au fost considerate neîntemeiate și argumentele SRL „Avia Invest” la emiterea notificării de rezoluțiune a contractului de concesiune, Agenția Proprietății Publice a acționat cu rea-credință, or, la rezoluțiunea contractului de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013 s-a operat din cauza că concesionarul nu și-a executat obligația contractuală prevăzută la art.19.2 din contractul de concesiune, pe o perioadă mai mare de 6 luni.

Au fost respinse și argumentele SRL „Avia Invest” referitoare la pretinsa omisiune a Agenției Proprietății Publice de a respecta prevederile art.33.1 din contract, privind soluționarea amiabilă a divergențelor apărute, cu concursul comisiei de monitorizare, întrucât din interpretarea acestei clauze contractuale se deduce, că acest articol se aplică doar în situația în care nu este stabilit clar în contract.

Instanța de apel a reținut că, procedura în cazul în care concesionarul nu-și respectă obligația prevăzută de art.19.2 din contract este reglementată la art.19.4, 24, 25.3 și 26 din contractul de concesiune, situație ce denotă, că aplicarea prevederilor art.33.1 nu era obligatorie.

La 21 decembrie 2022 și 22 decembrie 2022, SRL „Avia Invest”, prin intermediul reprezentanților săi împuterniciți, Irina Doncenco, în baza procurii nr.12/277 din 07 aprilie 2022 și avocatul Lunga Dmitri, în baza mandatului seria nr.0474265 din 21 decembrie 2022, a depus recurs preliminar (nemotivat) împotriva deciziei instanței de apel (f.d.107-108, 112-116, vol. VII).

La 10 februarie 2023, SRL „Avia Invest”, prin intermediul avocatului Lunga Dmitri și reprezentantului împuternicit Alexandru Calin, în baza procurii nr.12/49 din 19 ianuarie 2023, a prezentat motivarea recursului, solicitând anularea încheierilor Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel și privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea încheierilor din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale și declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale,

precum și prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind atragere în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii, anularea încheierilor din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție”, precum și prin care a fost declarată inadmisibilă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității unor prevederi legale, anularea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii sale în sensul formulat (f.d.2-33, vol. VIII).

În susținerea recursului SRL „Avia Invest” a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei și încheierilor instanței de apel, menționând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Recurenta a indicat că, obiectul contractului de concesiune este efectuarea investițiilor în Aeroportul Internațional Chișinău. Garanția ar fi putut fi relevantă doar în situația în care nu ar fi îndeplinit obligațiunile sale de a investi în Aeroportul Internațional Chișinău resursele financiare, prevăzute de contract.

Cu atât că, Agenția Proprietății Publice niciodată nu a contestat neîndeplinirea de către SRL „Avia Invest” a obligațiunilor de a investi în Aeroportul Internațional Chișinău finanțele prevăzute de contract. Faptul efectuării de către ea investițiilor nu provoacă dubii.

Pe lângă acestea, contractul de concesiune nu stipulează de către care companie trebuie emisă garanția sau că această companie trebuie să fie rezidentă a Republicii Moldova, ceea ce confirmă caracterul imprevizibil al ingerinței statului în dreptul său de proprietate, garantat de art.1 din Protocolul adițional la CEDO.

Ingerința statului în dreptul său de proprietate, care este una disproporțională, se manifestă în desființarea contractului de concesiune, valabil pentru 49 de ani, fiind astfel arbitrar privată de posesiile sale legale.

Instanța de apel nu a ținut cont că, prin notificarea preliminară nr.09-056-1714 din 14 aprilie 2020, Agenția Proprietății Publice a solicitat SRL „Avia Invest” executarea obligației contractuale prevăzute la pct.19.2 din contract, de constituire a garanției de bună execuție, acordând în conformitate cu pct.25.3 din contract, în termen de 60 de zile de la data notificării.

La 17 aprilie 2020, a executat această notificare, prezentând APP, contractul nr.RCG/20-014/169/20-Asig de asigurare a răspunderii neexecutării obligațiilor contractuale din 16 aprilie 2020, semnat cu SA „Гаранție”.

Faptul rezilierii acestuia prin declarația nr.251 din 23 aprilie 2020 nu poate servi ca temei de emitere a notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 a contractului de concesiune, întrucât contractul nr.RCG/20-014/169/20-Asig de asigurare a răspunderii neexecutării obligațiilor contractuale din 16 aprilie 2020, semnat cu SA „Гаранție”, a produs efecte juridice cel puțin de la 16 aprilie 2020 – până la 23 aprilie 2020.

Recurenta consideră că, notificarea preliminară nr.09-056-1714 din 14 aprilie 2020 a Agenției Proprietății Publice a fost executată integral, fără rezerve, or, garanția solicitată a fost prezentată în termenul invocat, și anume la, 17 aprilie 2020.

Instanța de apel a invocat că dânsa nu și-a onorat obligațiunea de a prezenta asigurarea de bună execuție din motivul că contractul nr. RCG/20-014/169/20-Asig de asigurare a răspunderii neexecutării obligațiilor contractuale din 16 aprilie 2020, semnat cu SA „Garanție”, a fost rezoluționat unilateral, cu toate acestea, a omis să se expună că acest contract a produs efecte juridice până la 23 aprilie 2020 (momentul rezoluțiunii), sau din care considerente nu recunoaște valabilitatea contractului semnat cu SA „Garanție” în perioada 16 aprilie 2020 – 23 aprilie 2020.

Recurenta consideră că, Agenția Proprietății Publice a avut dreptul la emiterea unei noi notificări prelabile în conformitate cu p.25.3 din contractul de concesiune doar după data de 23.04.2020, adică după emiterea declarației de rezoluțiune nr.251.

De asemenea, Agenția Proprietății Publice nu a avut temei juridic de a emite Notificarea de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020, în baza neexecutării notificării preliminare din 14.04.2020, deoarece aceasta a fost executată integral.

Instanța de apel eronat a interpretat prevederile art.33.1 din contractul de concesiune privind implicare în litigiu a Comisiei de Monitorizare, având în vedere faptul că, dânsa nu a exprimat acordul cu pretențiile invocate de Agenția Proprietății Publice, care la rândul său nu a recunoscut valabilitatea contractelor de asigurare de bună execuție, prin urmare, litigiul urma să fie rezolvat pe cale amiabilă prin intermediul Comisiei de Monitorizare.

Prin scrisoarea nr.12/511 din 13 iulie 2020 s-a adresat Comisiei de Monitorizare, solicitând aplicarea art.33,1 din contractul de concesiune, însă a rămas fără soluționare, iar Agenția Proprietății Publice a ignorat aceste prevederi chiar și în timpul examinării cererii prelabile din 13 iulie 2020.

Instanța de apel nu a dat apreciere art.1.1 și 10 din contractul de concesiune, din care rezultă că, procesele-verbale ale Comisiei de Monitorizare a Concesiunii și constatările/deciziile ei, sunt obligatorii pentru părți.

În viziunea recurentei, Agenția Proprietății Publice a emis un act administrativ ilegal, fără recomandările din partea Comisiei de Monitorizare, care nu au fost prezentate nici instanței de judecată și nici nu a fost atrasă în proces în calitate de terț.

Mai mult, concesiunea activelor aflate în gestiunea ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent acestora, selectarea partenerului privat, precum și încheierea contractului propriu-zis a fost fundamentată prin adoptarea Hotărârilor de Guvern nr.438/2012 cu privire la inițierea proiectului de parteneriat public-privat pentru concesiunea ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, nr.321/2013 cu privire la aprobarea concesiunii activelor ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” și a condițiilor concesiunii acestora, nr.715/2013 pentru aprobarea Raportului privind derularea și rezultatele concursului închis de selectare a concesiionarului activelor ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” și nr.780/2013 cu privire la reconfirmarea aprobării concesiunii activelor ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” și a condițiilor concesiunii acestora. Potrivit acestor hotărâri de guvern, directorul Agenției Proprietății Publice a fost împuternicit să semneze contractul de concesiune și cu anumite clauze aprobate de Guvern.

După regula generală privind încheierea și rezilierea contractului (actului juridic), ultimul poate fi reziliat în condițiile în care a fost semnat și anume Guvernul Republicii Moldova urma să acorde împuternicirile directorului APP pentru a semna astfel de rezoluțiune în urma intrării în vigoare a procesului-verbal al Comisiei de monitorizare a concesiunii privind constatarea abaterilor de la neexecutare sau executare necorespunzătoare a condițiilor contractului de concesiune. Astfel, de acte de procedură obligatorii nu există.

Referirea instanțelor ierarhic inferioare în susținerea soluțiilor contestate la rezoluțiunea contractului de SA „Garanția” ca și referirea la scrisoarea nr.014-1218 din 30 aprilie 2020 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum că SA „Garanția” nu dispune de limitele claselor de asigurare, nu sunt motivate și contravin legislației în vigoare.

Prin cererea de suspendare a procesului a adus la cunoștință instanței de apel că la 12 iunie 2020 a depus acțiune împotriva SA „Garanție” privind constatarea caracterului neîntemeiat al declarației de rezoluțiune din 23 aprilie 2020 a contractului nr.RCG/20-014/169/20-Asig de asigurare a răspunderii neexecutării obligațiilor contractuale din 16 aprilie 2020, cu obligarea executării întocmai a acestuia.

Prin încheierea nr.2c-1567/2020 din 23 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecătorul C. Roșca) a admis parțial cererea de asigurare a acțiunii și s-a expus privind menținerea acțiunii contractului respectiv, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

Acțiunea împotriva SA „Garanție” a înaintat-o până la emiterea notificării de rezoluțiune a contractului de concesiune din 08 iulie 2002. Respectiv, declarația de rezoluțiune din 23 aprilie 2020 nu a produs efecte juridice, întrucât nu a intrat în vigoare până în prezent, iar contractul semnat cu SA „Garanție” este valabil și produce efecte juridice și actualmente.

În cadrul procesului civil enunțat, la 18 ianuarie 2021 Agenția Proprietății Publice a depus cerere de intervenire în proces în calitate de intervenient principal cu proprie acțiune, solicitând constatarea nulității absolute a contractului nr. RCG/20-014/169/20-Asig de asigurare a răspunderii neexecutării obligațiilor contractuale din 16 aprilie 2020, semnat între SRL „Avia Invest” cu SA „Garanție”, în scopul executării obligațiilor ce derivă din contractul de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013, și anume a art.19.2 din contractul de concesiune nr.4/03 din 30 august 2013. Temei de nulitate a contractului nominalizat, a servit faptul că conform Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.28/3 din 23 iunie 2020, SA „Garanție”, la semnarea contractului RCG/20-014/169/20-Asig din 16 aprilie 2020 nu au fost respectate limitele claselor de asigurări pentru care a obținut licența de activitate.

La 25 aprilie 2021, SA „Garanție” a depus acțiune împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare privind anularea Hotărârii nr.28/3 din 23 iunie 2020 cu privire la rezultatele analizei din oficiu și sancționare și Hotărârii nr.16/9 din 16 martie 2021 privind respingerea cererii prealabile, care prin hotărârea din 07 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a constatat nulitatea hotărârii CNPF nr.28/3 din 23 iunie 2020.

Recurenta consideră că, poziția CNPF precum că, SA „Garanție” nu dispune de limitele claselor de asigurare nu a fost confirmată și nu produce consecințe asupra

contractului nr. RCG/20-014/169/20-Asig de asigurare a răspunderii neexecutării obligațiilor contractuale din 16 aprilie 2020, semnat între SRL „Avia Invest” cu SA „Garanție”. Circumstanțe de care nu au ținut cont instanțele de judecată ierarhic inferioare.

De fapt, încheierea contractului de asigurare benevolă a garanțiilor financiare cu compania de asigurări străină – OOO „ПИКС” a fost dictate de indisponibilitatea vreunei companii de asigurare de pe piața internă a Republicii Moldova de a încheia cu concesionarul un astfel de contract de asigurare.

Instanța de apel a ignorat faptul că, SRL „Avia Invest” a apelat la cele 4 companii de asigurări din Republica Moldova (CA „General Asigurări” SA, SA „Moldcargo”, SA „Moldasig” și SA „Intact Asigurări Generale”), însă acestea i-au refuzat contractarea cu ea.

La fel, este eronat argumentul instanței apel precum că, SRL „Avia Invest” nu a apelat către băncile din Republica Moldova pentru a obține această garanție de bună execuție, fără a ține cont de faptul că, din răspunsul CNPF nr.04-1872 din 07 iulie 2020 nu rezultă că băncile din RM dețin licență pentru desfășurarea asigurărilor de garanții.

Afară de aceasta, contractul semnat cu compania de asigurări din Federația Rusă- OOO „ПИКС” nu a fost anulat sau rezolvit și nici nu a fost contestat în instanța de judecată, prin urmare, acesta produce efecte juridice în continuare pentru părți și terți fără rezerve, cu atât că, APP nu a restituit polița de asigurare companiei respective, ceea ce denotă că nu a renunțat de despăgubiri garantate la caz.

Prin astfel de comportament APP a recunoscut valabilitatea garanției instituite.

De asemenea, instanțele de judecată au ignorat faptul că activitatea administrativă desfășurată de către APP, la emiterea notificării contestate și a deciziei cu privire la cererea prealabilă, contrar prevederilor art.44 alin.(3) din Codul administrativă fost realizată cu încălcări grave de ordin procedural, și anume, intimata nu a atras SRL „Avia Invest” în procedura administrativă, încălcând prevederile art.32 din Codul administrativ.

Mai mult ca atât, contrar dispozițiilor art.118 și art.169 alin.(2) din Codul administrativ, Agenția Proprietății Publice nu a motivat actele administrative contestate.

Pe lângă acestea, și instanța de apel a admis abateri procesuale, respingând atragerea în proces în calitate de terți asociații SRL „Avia Invest” – OAO „КОМАКСАВИА AIRPORT INVEST” Ltd și a OAO „KHABAROVSKY AIRPOT”. La fel, eronat a respins cererile sale privind ridicarea excepțiilor de necondiționalitate a unor prevederi legale, prin care este afectat un drept fundamental, care constituie obiect de examinare al Curții Constituționale.

Deși, a întrunit cele 4 condiții prevăzute la art.12¹ din Codul de procedură civilă, instanța de apel a refuzat ridicarea excepției de neconstituționalitate și remiterea dosarului Curții Constituționale pentru soluționare.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III a „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art.195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Or, legea procesual-civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă.

În conjunctura enunțată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

Distinct, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, în recursul său SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, pe lângă decizia instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, a mai solicitat casarea a unui șir de încheieri emise de instanța de apel, în special, anularea încheierii din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind suspendarea procesului în ordine de apel; încheierii din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terț a Comisiei de Monitorizare a Concesiunii, precum și a încheierii din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție”.

Conform art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.263 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în toate cazurile de suspendare a procesului, instanța pronunță o încheiere, *care poate fi atacată separat cu recurs*.

Totodată, conform art.205 alin.(4) din Codul administrativ, încheierea judecătorească prin care se refuză atragerea în proces a unui terț *poate fi contestată separat cu recurs*.

Prin urmare, atât Codul de procedură civilă, cât și Codul administrativ cert prevăd că, încheierile judecătorești cu privire la suspendarea procesului și atragerea în proces a unui terț, se contestă separat cu recurs.

Se remarcă că, Curtea de Apel Chișinău la 18 noiembrie 2022, la 22 noiembrie 2022 și respectiv la 24 noiembrie 2022, a expediat la poșta electronică a SRL „Avia Invest” (cancelar@airport.md) copia încheierii din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind suspendarea procesului în ordine de apel, a încheierilor din 21 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse cererile depuse de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți a Comisiei de Monitorizare a

Concesiunii, OAO „Komaksavia Airport Invest” Ltd și OAO „Khabarovsky Airport”, precum și a încheierii din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de SRL „Avia Invest” privind atragerea în proces în calitate de terți OOO „Арсеналь-Капитал” și SA „Гаранție” (f.d. 141, vol. V; f.d. 118, vol.VI; f.d.40, vol. VII).

La actele cauzei nu se atestă recursuri separate din partea SRL „Avia Invest” împotriva încheierilor judecătorești nominalizate supra, în termenul legal stabilit.

Legislația în vigoare cert reglementează procedura de contestare a unor astfel de categorii de acte judecătorești, cum ar fi: suspendarea procesului și atragerea în proces a unui terț, iar SRL „Avia Invest” nu și-a exercitat dreptul procedural de a le contesta în ordinea prevăzută de lege în termenul stabilit de lege.

Celelalte încheieri contestate se examinează concomitent cu examinarea recursului împotriva deciziei instanței de apel.

Totodată, în conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246/2023, (în vigoare din 01 septembrie 2023), hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246/2023, (în vigoare din 01 septembrie 2023), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 23 noiembrie 2022, în ședință publică.

Actele cauzei atestă că copia dispozitivului deciziei instanței de apel a fost notificată SRL „Avia Invest” la data de 24 noiembrie 2022, la poșta electronică: cancelar@airport.md, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la dosar (f.d.106, vol.7).

În același timp, din materialele dosarului rezultă că, copia deciziei integrale a instanței de apel a fost notificată SRL „Avia Invest” la data de 21 martie 2023, la poșta electronică a acesteia, precum și la poșta electronică a avocatului Dmitri Lunga, fapt ce se confirmă prin scrisorile anexate la dosar (f.d.122, vol.7).

Astfel, recursul (inițial și cel motivat) împotriva deciziei instanței de apel, a fost depus de SRL „Avia Invest” în conformitate cu prevederile art.245 din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246/2023, (în vigoare din 01 septembrie 2023).

La 27 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Agenției Proprietății Publice copia recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea și avizul poștal de recepție anexate la actele cauzei (f.d.211-212, vol.8).

La 05 mai 2023, Agenția Proprietății Publice a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de SRL „Avia Invest”, cu menținerea deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, pe care le consideră legale și întemeiată,

pronunțate cu cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246/2023, (în vigoare din 01 septembrie 2023), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase (inclusiv verifică legalitatea încheierilor contestate).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată remarcă că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246/2023, (în vigoare din 01 septembrie 2023).

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa

necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (cauza Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, §39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri împotriva încheierilor Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, 21 noiembrie 2022 și din 22 noiembrie și a deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Dmitri Lunga împotriva hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă